

העולם הזה

**מלחמת
השבת
בירושלים**

✱

הצד השני

של

חיי

הלילה

בתל-אביב

תאור אכסקלוזיבי

של כתב

„העולם הזה”

✱

חידון

בולים

בלי מורא -

בלי

משוא כנים

מסי 893 שנה 18

כימ חשון תשמ"ו

25.11.1984

מחיר: 300 מרומה

הייתי לילה

אָפּט

מאת עמנואל פרת

לחשיג מיטה לחמישה לילות (כל אדם זכאי לקבל שם מיטה לחמישה לילות חינוך אין-כסף). התידדתי עם המפקחים והדיירים גם יחד (למעלה) אספתי חומר לכתבתי, כשהמארחים עוקבים בקנאה אחר סיגרייתי. בינתיים משך דן ברנע, הצלם הראשי של "העולם הזה", את תשומת הדב הכללית, בלכתו מאחורי פקיד אדיב, שרמז מאחורי גבו לשוכני המקום כי מוטב להם להתנהג כהלכה ולמעט בדיבורים. רמז זה לא השפיע על אחת מהם שתינה לפני את צרותיו (תמונה למטה).

היכן מבדה תייר את הלילה בתל-אביב, במלון "דן" אין מקום? ב"פארק" אין מקום? ב"גת-רימון". כל זה ידוע לנו. אולם כמה מאיתנו יודעים היכן מבדה קבצן חסר-פרוטת את לילותיו? הבעייה עוררה את סקרנותי. לבשתי את בגדי הישנים ביותר, שאדתי את הקבצן הראשון שניקרה על דרכי היכן אפשר למצוא מקום-לינה, קבלתי כמה כתובות. הכנסתי אורחים ברחוב שבזי. ספסל כשדירות-רוטשילד. שדירות-חן. שדירות-נורדאו. פניתי לכתובת הראשונה — הכנסת-אירחים — לא התקשיתי

משמעת פנימית כה מופתית במקום בו לא קיחתי למצוא אותה. כמעט והתחלתי לפתח תיאוריה סוציולוגית חדשה, כאשר הרף אותי אפטרופסי הבלונדי, (שכונה בשם ג'ינג'י) במרפקו והסביר: "כאן כולם ילדים טובים. אם יריבו, לא יקבלו מקום-לינה". החלטתי לדחות את המסקנות הסוציולוגיות

התימני, "למה לא? הרי יש לי גג מעל לראש ואינני צריך לעבוד. ברוך השם!" משיח רק נופף בידו אין-אונים ופנה לו עורף.

ענה כבר היתה החצר מלאה אדם. נוצר תור ארוך, אולם איש לא הדף את שכניו ולא גידף אותם. הופתעתי לראות

לפני שנים רבות היה רחוב שבזי, השוכן מהלך דקה מבניין הגימנסיה הרצליה. יורד במלוכסן כלפי יפו, מרכז של תל-אביב הצעירה. עתה הוא גדוש בתים ישנים, הרוסים למחצה, מכותר על ידי סימטאות צרות ובלתי-מרוצפות. האחר מלא ריחות חריפים של שתן ודגים וצחחות נשים וילדים. בלילות שרוי הרחוב באפילה. לכל אורכו, העולה על חצי קילומטר, נראים רק ארבעה או חמישה כתמים מטושטשים של פנסים, רק פה ושם קורצת מכונת לוקס מתוך בית-קפה, רומזת ללקוחות מאוחרים להיכנס וללגום כוסית עראק. לעתים מזדחלת מכונת אלוטו ירקקה של משטרת-ישראל לאורך הרחוב. לא רבים הם העוברים ברחוב שבזי בשעות-הלילה. עם דת הדמדומים מופיעות ברחוב שבזי דמויות מזורות, כושלות מעייפות. רק לעתים רחוקות הן הולכות קבוצות קבוצות, או זוגות וזוגות, כולן נעות באותו כיוון, עוברות באותו שער צר, נכנסות לחצרו הקטנה של בית בן-קומתיים. החצר היא אפרורית-קדורה. הבית אסור אף הוא, וחלונותיו הקטנים מרוששים בסורגי-ברזל. האנשים הבאים לשם אינם דחאק פושעים. אולם החשד נופל עליהם באורח אוטומטי, היות ואין להם מקום-מגורים קבוע.

הקרח נשבר

כאשר השחלתי את דמותי העטויה בלויים והבלתרמגולחת בשער הצר, כבר מצאתי במקום חבורת-בני-אדם. הם ישבו על ספסל-עץ, חיכו לפתיחת הדלתות והתחלת-ההרשמה. הדלתות נפתחות בשעה 19.00. בשעה 21.00 מובלים הדיירים לחדריהם והדלתות ננעלות — עד למחרת בבוקר.

דומה היה כי האנשים שנמצאו בחצר התייכו להכיר איש את רעהו: הם הבחינו מיד כי אני זר וחדש במקום. אחדים מן הנאספים התבוננו בי בסקרנות — ממש כמו חולים וחתיקים המתבוננים בחולה חדש שהובא למחלקתם. אחרים סקרו אותי בחשדנות של בני-אדם, אשר אינם מאמינים לאיש. צעיר בלונדי ניגש אלי, ביקש סיגריה.

"אתה מקומי, הלא כן?" פתח הצעיר בגישושים.

"לא, אני ירושלמי".

"עובד כאן?"

"לא, אני סטודנט".

הצעיר נתמלא חדוות-ניצחון. "אמרתי להם שאינך בלש. ראיתי זאת מיד — לפי הנעליים שלך". הייתי מופתע, אך נראה כי הצעיר הצליח לפתח תיאוריה משלו על נעליים משטרתיות — תיאוריה שהתבססה על מחקר ונסיון רב. על כל פנים הכינוי "סטודנט" דבק בי כהרף עין. הדבר השביע את רצוני. הקרח נשבר.

למה לא להתלוצץ?

פתע עבר רחש בין הנאספים. צעיר צנום, גמיש-גוף, פרץ אל החצר והכריז: "הגעתי! אפשר להתחיל בהרשמה! אל תבזבוזו את זמני היקר!"

"זה ליאון הלך", הסביר הצעיר הבלונדי, אשר לקח אותי תחת חסותו. ליאון סקר את הדלת הנעולה, רץ אל אחד הנאספים, אמר לו משהו באידיש, דילג אל שני, החליף אתו מלים מספר ברומניות, טפח על גבו של שלישי וסיפר לו הלצה עתקתי-ימיין. אחר נפנה לחפש בגישיחה נוספים.

"תמיד אתה משתטה ומתלוצץ..." משה התימני, הידוע בשם משיח (לרוב החתיקים במקום יש כינויים קבועים), היה מרוגז: הוא לא ראה כל מקום לחצוק והלצות. ליאון מיהר להגיב על הערתו. "למה לא להתלוצץ?" אמר בחקתו את הניב

הטוריסט:

בכל מוסד צדקה נמצא לפחות אדם אחד המ' שמש נושא ללעג, לצחוק, ולהלצות של חבריו, סובל מהתגררותם ללא הרף. במו' סד התל'אביב מכוונות רוב ההלצות כלפי יצחק הורנ' שטיין. יצחק, בן ה'62, עוזב מדי פעם את פחוננו במע' ברת טירה, יוצא לחפש עבודה בתל'אביב. הוא חוזר וטוען: "תנו לי טוריה" ולכן קוראים לו "טוריסט".

העסקן:

פניו של משה אהרן' ני מוכרים היטב הי' סב לזיירי הכנסת' אורחים. הוא מבקר שט לעתי קרובות, אף כי אין הוא קבצן, או חסר'בית. משה יורד לתל'אביב פעם בחודש, כדי לאסוף תרומות נש' ביל כמה ישיבות ירושלמיות, ובהיותו עסקן בעל'מצפון אין הוא מבזבז כסף על בתי'מלון.

הכלוב:

השער וחדרי המדרגות, המוליך אל חדרי השינה, מטורגס בברזל. החלונות אף הם מוגנים עלידי רשת של חוטי'תיל ומערכת טורג'ברזל. חסרי'הבית הבאים למקום ללון, נכלאים שם עד אורהבוקר, כדי שהמטרה תוכל למצוא בקלות את כל החשודים המבוקשים עלידיה, לטפך להם מקום'לינה אחר בבית'הכלא.

גיות שלי לפעם אחרת.

השעון צילצל שבע. הדלתות נפתחו וגנ' נסנו בזה אחר זה, כדי להרשם. פקיד רחב' פנים, בעל שפתיים צרות, שמש את כובע'ה' השרד של עיריית תל'אביב על קדקדו, רשם את שמותינו ואת מספרי תעודות'הזהות ש' לנו בפנקס עב'כרס. מסרתי לו פנקס'מילואים במקום תעודת'הזהות: בו לא צוין מקצועי האמיתי.

מאתורי הפקיד, על הכותל המסויד, היה תלוי תצלום ישיש בעל זקן לבן ועיניים שופעות טוב'לב: הלל קזנובסקי, שייסד את הכנסת'אורחים לפני עשרים שנה, ניהל את המוסד עד יום מותו. אלמנתו, סרידה, מת' גוררת עדיין בקומת הקרקע של הבניין. היא סירבה לעזוב את המקום, אף כי העירייה הבטיחה לה לספק חדר מצויין. "כאן חיתתי— וכאן אמות י' אומרת פרידה.

השימוש. עתה הרגשתי את עצמי חופשי. מקומי נקבע בין צעיר לבוש'חליפה, שהיתה פעם מהודרת, לבין ברנש שירי, שחום'עור ופרוע'שיער, לבוש בגדי'חאקי מוזהמים. דר' מה היה כי אותו ברנש לא בא במגע עם סבון מזה זמן רב. אחרי'החזר היה מלא צחנה, ואני מודה ומתחזה כי אותה שעה הצטערתי על כי לא נשלחתי לערוך כתבה על בתי'המלון התל'אביביים המיועדים לתיי'רים.

הרמתי את השמיכה — ומיד שבתי והחזרתי אותה למקומה: הסדינים היו קרועים ומזו' המים. למולי הבאתי אתי את שק'השינה הישן שלי — יידיי החתיק בכל מסעותי. הפעם שרת אותי שק'השינה בנאמנות יחי'רה. השתרעתי על המיטה וניסיתי, ללא הצ'לחה, להירדם.

איז בית אין בגדים.

שכני מימין פרש את מכנסיו בקפדנות (המשך בעמוד 16)

ישו:

הוא איש'המסתורין של המוסד. איש מן הדיירים איננו יודע מנין הוא בא ומה מעשיו. הוא מתבודד תמיד ב' קרן'זחית, אינו לוקח חלק בשיחות דיירי הכנסת'אורחים ובויכוחים. באחד הימים ניסה דוקטור צורעס להתלוצץ קצת על חשבוננו של ישו, אולם זה האחרון שיתק אותו במבט אחד בלבד. מאז נותנים לו מנוחה ואיש אינו מסריר אותו יותר.

משיח:

הוא תימני זקן. פעם היה לו בית משלו. אולם בניו עזבוהו, נסעו לחיפה, מבלי לדאוג למחיתו. עתה הוא מקבץ נדבות ברחובות, או משתכר כמה גרושים בעבודות קלות. הוא עובד וישן באותם הבגדים. איש מיושבי המוסד עדיין לא ראה אותו מתפשט. כך הוא מבלה את ימיו בעיר ואת לילותיו במוסד הכנסת'אורחים.

פרידה השכירה את הבית לעירייה, מת' קיימת על דמי'השכירות. לפני שנים מספר עמדו לרשות העניים שתי קומות'הבניין: 80 מיטות ברזל בסך'הכל. אולם בעת'השט' פוגות שוכנו במקום ארבע משפחות פלי'טים. המשפחות סירבו לעזוב את הבניין, גרות בו עד היום. המוסד הצטמצם לחמשת החד'רים של הקומה העליונה ומספר המיטות ירד ל-40.

ליד פקיד'העירייה יושבה קבוצה של אר'בעה אנשים ארוכי'זקן, לבושים קפוטות שחור רות וחבושים כובעים צגולים, רחבי'שוליים. היו אלה המפקחים, המשגיחים על הבית, מעירים את הדיירים בבוקר, פותחים את הדלתות. הם היו שקועים בקריאת עתונים. ליאון התלוצץ גם על חשבונם: הוא השיג לו כיפה, חטף את אחד העיתונים והחל קורא בו בקול מתנגן. איש לא צחק למראתו: הכל היו רגילים אליו. אולם ליאון לא יכול ל'התאפק: הוא היה מוכרח להמשיך במעשי'ליצנות, בניגוד גמור לסבל ולרעב שעברו עליו.

הרחק מבית השמוע

ההרשמה נסתיימה. הפקיד קם ממקומו, לקח את הפנקס העבה, פתח את הדלת ה' מסורגת של חדרי'המדרגות והחל קורא ב' שמותינו. עלינו למעלה בזה אחר זה והלכנו לאורך המסדרון החשוך לעבר החדרים, ש' היו מוארים באור חשמל קלוש.

שוכנתי בחדר מספר 3, מיטה מספר 58 (המספרים לא הוחלפו גם לאחר צימצום'ה' מוסד). סוף סוף הצלחתי להחליף מידי אסו'ט' רופסי הבלוני, אשר שוכן, יחד עם שאר הוותיקים, בחדר מספר 1, הרחוק מבית

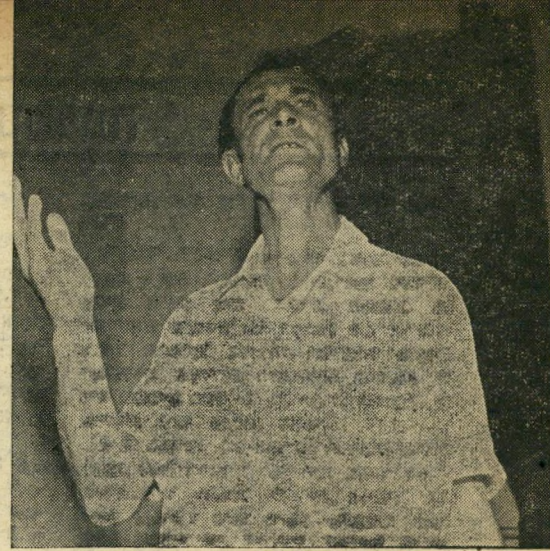
מעשן החשיש:

בראשית הערב באו שומ'רים להכנסת'אורחים, לקחו את יוסף צרפתי, מעשן'חשיש מושבע, לחקירה, אולם החזירו אותו אחרי שלא הצליחו להוציא מפיו תשובות הגיוניות. הוא מבזבז את כל כספו על הסם.

המנוחה:

בן'ציון, מפקח'העירייה, עובר מחדר לחדר, לפני שהוא עוזב את המקום ונועל את השער עד למחרת בבוקר. הוא רוצה לראות אם נשארו. במקום מיטות ריקות. הוא מרים את גופו הכבד של צרפתי, עזבירו למצב נוח. צרפתי ישכב כך (תמונה משמאל למטה) עד הבוקר.

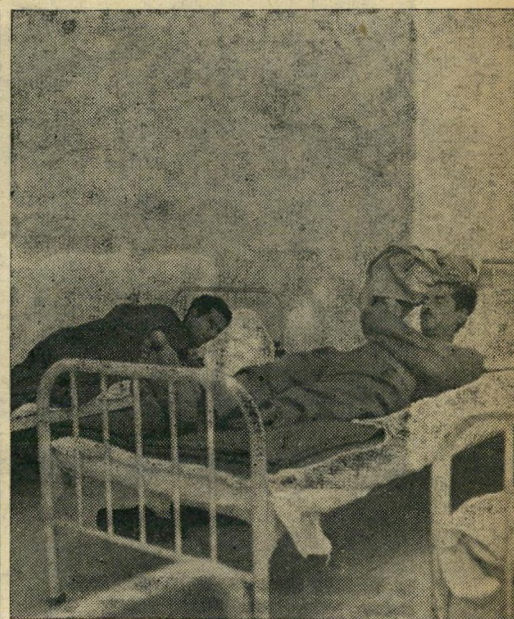

הגרביים:

אינן עשויות להיות נקנות בכל יום, ולמשה למר אין כסף כדי לשלוח אותן למכבסה. הוא מכבס את הגרביים — ואת שאר חלקי לבושו — בלילות, נעזר בחתיכות סבון זעיר. רות המתגוללות לעמים ליד כיור הרחצה, תולה אותם על חבל ליד מיטתו, מוצא אותם בבוקר יבשים לגמרי. חזרייהשירות של הכנסת-אורחים נמצאים במצב מוזנח.

ד"ר צורעס:

לכל מוסד יש ליצן משלו, וכל מוסד מד ביק בחבריו כינויים שונים ומשונים. ליאון זיגלר, הלץ חסר-הליאות בהכנסת-אורחים התל-אביבית, מכונה בשם "הליצן", אך מציג את עצמו בפני כל האורחים החדשים בשם ד"ר צורעס (צרות באידיש). ליאון, בנו של תעשיין עשיר מרומניה, אך לא הסתדר במולדת. חיי הסבל והרעב לא נטלו ממנו את התקווה ואת חוש-ההומור.

המהנדס:

אהרן איצקוביץ, העולה מצרפת, נחשב בחדר-השינה של המוסד ל"אריסטוקרט". הוא אדם שקט ומסוגר בתוך עצמו. בהיותו מהנדס חקלאי, עבד אהרן משך חמש שנים רצופות עבודות של משרד-החקלאות בוונצואלה, כמו כן עבד בנגב בשביל הסוכנות ותה"ל. הוא מתהלך בשקט ואין הוא מוכן לספר לאיש על תהפוכות-הגורל, אשר הביאו אותו ממרחב-הדרום לרחוב שבזי בתל-אביב. אין הוא משתתף בכלל בחיי-החברה של המוסד.

שן-הזהב:

משה כהן הגיע להכנסת-אורחים רק במקרה. הוא עובד בבניית הסכרים של מפעלי האשלג בסדום, משתכר יפה. אולם הוא בא לתל-אביב ללא פרוטה בכיסו. היות והיה עליו לקבל את משכורתו השמנה דם למחרת בבוקר. ביקורו הקצר של העובד חסר-הכסף בין המובטלים חסרי-הכסף זיכה אותו בכינוי: שן-הזהב, היות ובפיו של משה מזדקרת שן אחת ויחידה, עשויה זהב. אחרי לילה של חוסר-שינה הוא עזב.

משה שרת:

הוא כינויו של הדרוזי זידאן נואל, הדומה ל"הפליא לראש ממשלת ישראל. זידאן עזב את כפרו הגלילי, עובד בתל-אביב בצביעת רהיטים. הוא מאושר ביותר, מצטער רק על דבר אחד: אין הוא יכול להתגורר בהכנסת-אורחים בקביעות, להתענג על החברה הנעימה, היות והעירייה מתירה רק 5 ימי לינה רצופים לכל אחד הבא בצל קורת המוסד.

השכרון:

צרפתי, המוס-החשיש, מסוגל להישאר במצב זה כל הלילה. אין הוא שומע ואין הוא מרגיש דבר. הוא אדיש כלפי העולם כולו. בשנת 1948 בא צרפתי מצפון-אפריקה, כדי להשתתף במלחמת-העצמאות, היה, לדברי שכניו לחדר, המכירים אותו היטב, אחד הלוחמים הטובים ביותר ביחידתו, נפצע פעמיים. בתום המלחמה הפך צרפתי לטיפה קטנה בים-המובטלים. בהיותו אדם בעל כח פיסי בלתי-ירגיל, קיבל עבודה כסבל בנמל-יפו. אולם הוא לא נשאר שם זמן רב: הוא התחיל לעשן חשיש

ארצות הברית תגביר את הלחץ על המצרים להחזיר את נפט ישראל דרך תעלת סואץ, אם יוסיפו אניות הצי האמריקאי להיכנס למלחמה, כדי להצטייד בדלק. בשבוע שעבר כבר הגיעו שתי אניות מלחמה אמריקאיות לחיפה למטרה זו, והשבוע עגנה שם המשחתה האמריקאית טאנר.

אל תצפה להישגים גדולים בשטח המחקר האטומי בישראל. לדברי חוגים מדעיים לא היו ההכרזות באו"ם וביורשלים, אלא סיסמאות אשר בי. ג'י. פקד להפיץ לקראת הבחירות. המדענים טוענים כי שיטה זו, או אחרת, של הפקת מים כבדים ידועה כיום כמעט לכל מדינה, אשר יש לה אוניברסיטה ראוייה לשמה. היתה ידועה בגרמניה עוד בשנות השלושים, זינה אלא שלב ראשוני בחקר האטום. לדבריהם מתבטא ההישג הישראלי רק בזה שהשיטה המקומית לייצור מים כבדים זולה ממרבית השיטות הידועות.

לעומת זאת ברור כי עפרות אוראניום מצויות בארץ, אם כי עדיין לא הוברר אם הפקתן תשתלם: למרות מחירו הגבוה מצוי האוראניום, כיום בשפע ברוב ארצות העולם, הן בארצות הגוש המזרחי והן בארצות המערב.

ממשלת ישראל לא תצליח לשפר את פעולותיהם ברה שנה בארצות הברית, למרות שיגורו של ראש שירותי המודיעין, משה פרלמן, לאמריקה. 600 אלף הדולרים, שהקציב האוצר לפעולות ההסברה, יספיקו, לדברי מומחים, רק לחדש ימים. היות ומחירה של חצי שעת שידור בתחנת סטליזיה לא ניריירקית הוא בין 30 ל-50 אלף דולאר.

לא מן הנמנע כי המזרחי והפועל המזרחי יתאחדו עוד לפני הבחירות הבאות: הרב מרדכי קירשבלום, נשיא המזרחי בי ארצות הברית, רמז כי תנועתו — המקור הכספי החשוב ביותר של שתי המפלגות — מפעילה לחץ כבד בכיוון זה.

חוגים ציוניים כלליים במרחבים כי מפא"י תנצח ב בחירות הבאות, מבטנים את השקפתם על עובדות סטטיסטיות: בין חצי-מיליון בעלי זכות הבחירה יהיו 35 אלף עובדי המדינה, 5 אלפים שוטרים, 25 אלף עובדי הסוכנות, ההסתדרות וסניפי מפא"י, 75 אלף פועלי מפעלים הסתדרותיים. פירוש הדבר ש-20% אחוז מן המצביעים יהיו תלויים בהמשך שלטונה הישיר של מפא"י על מדינת ישראל.

המתן לפכסוך קואליציוני כפול ומשולש, בין הצ"ח, מפא"י, והמפלגות הדתיות, בעקבות הודעתו של שר המשטרה, בכור שטרית, כי הוא נוסע במכוניתו הרשמית בשבת. הדתים נרגזו ביותר, טוענים כי שר המשטרה הפר את החלטת הממשלה משנת 1951, האוסרת על השרים להפעיל את מכוניותיהם הרשמיות בשבתות ובחגים.

ביחסי ישראל-גרמניה המערבית יחול הידוק נוסף, אם יענה משרד החוץ הישראלי לבקשת אגודת העיתונאים הגרמנית לשגר משלחת עיתונאים לישראל. בבקשה המועברת לירושלים דרך המחלקה הקונסולרית של משלחת השלימים בבון, נמצאת עתה בדיון.

איר חדש עקרו להישפך על פרשת קסטנר, עם הופעת ספרו של יואל בראנד על מסעו לתוכיה בשליחות איימן ומעצרו עלידי הבריטים. בראנד משלים עתה את הפרקים האחרונים של הספר, יוציא אותו לאור בקוד חודשיים.

המאבק בין אנשי האיגודים המקצועיים ואנשי הממשלה במפא"י הולך ומחריף: השבוע פנה יוסף אלמוגי, איש ח"פה, אל הוועדה המרכזית של הוועד הפועל של ההסתדרות, איים כי הוא ורבים מחבריו יתפסרו, אם תוסיף ההסתדרות להתעלם מבעיות הפועלים — ביחוד מבעיית השכר ותוספת הירוק.

ייתכן מאד כי רגה ורשביאק אורן תבקש אישרת-כניסי יצ-כוסלובקיה, כדי להיפגש עם נשיא המדינה, אנטוניו זפוטוצקי, לבקש את שיחורבילעלה, מרכזי אורן. לדברי חוגים בלתי-רשמיים, שחקרו בדבר, יסכים זפוטוצקי לקבלה לראיון.

שינויים קיצוניים יחולו במבנה תיאטרון "אהל", אם תתגשם תוכניתם של ראובן ברקת ואנשי ההסתדרות אחרים למזג חלק מאנשי התיאטרון עם שרידי שחקני המטאטא. לפי התוכנית יוקם תיאטרון חדש בעל שתי להקות מקבילות: האחת למחזות חציניים והשנייה לקומדיות בנוסח הצגות המטאטא מלפני עשרים שנה. אם תתגשם התוכנית תמסור ההסתדרות את אירגון הגוף האמנותי החדש לידי אחד מאנשי תיאטרון יוניטי — תיאטרון האיגודים המקצועיים של בריסניה — שיוזמן מלונדון.

בית-קדננע מיוחד לנוער יוקם בכד עיר בארץ, אם יצליח משרד הפנים להגשים את תוכניתו להפעיל לחץ על בעלי בתי-הקולנוע. אמצעי הלחץ: הממשלה תקבל הוראות שלא להניח לילדים עד גיל 16 לחזות בסרטים — פרט לסרטים שיקבלו אישור מיוחד.

העם

פצצה אטומית פרטית

עתני ישראל עברו על הידיעה בשתיקה. כתבי-החזן שלהם זרקו אותה לסל. לא היה כמעט עתון בעולם שהזכיר אותה. הידיעה: זיל מוק הנציג היהודי של צרפת באו"ם ולשעבר שר-הבטחון שלה, דיבר על המחקר האטומי הצרפתי, הזכיר רשימה של מדינות איתן משתפת צרפת פעולה. בין המדינות: ישראל.

אדם אחד ששם לב לפסוק זה היה אבא אבן. הוא תמה על הדברים, הבריק למשי רד-החזן, ביקש אינפורמציה. כשקיבל תשובה, קם באו"ם, גילה כי ישראל חדרה כי אופן פעיל לשטח המחקר האטומי.

ואמריקה, אלא קבוצה של מדענים שגדלו בארץ.

הכאר והכרז. אולם בה בשעה שבתוך הכנסת רגשה השמחה על ההישג, התקיימו בחוץ, מרחק מאה מטרים, הפגנות של סטודנטים שובתים נגד העלאת שכר-הלימוד. משהו התקלקל במכונה המייצרת מדענים ישראליים וצעירים. הממשלה, הגלגלת לי מים הכבדים הגוללים מן הברז, הסתכלה באדישות כיצד נסתמת הברז.

איש במדינה לא הקדיש מחשבה יסודית לכמה שאלות-יסוד: למי לתת אפשרות ללמוד? כיצד לאפשר לו את הלימוד מבחינה כספית? כיצד לדאוג שהמכונה המדענית תקלוט את הכוחות הטובים ביותר, לא את העשירים ביותר?

אגדת בת-גלים והטבעת פירת-הריג המצרית בעיני צייר מצרי ("אחר סאעה") נצחון בקרב ללא יריות

מלחמת-העולם השניה היתה מלחמתם של כמה תריסרי אנשים משני עברי החזית. חצי תריסר מדענים מסביב לרוברס אופני היימר, שעמדו בראש המחקר האטומי, עשו את מלאכתן של 50 דיכיונות שהתכוונו לפי לוש ליפאן. מאחיים דיכיונות גרמניות טורבות לא היו מסוגלות להנחיל להיטלר את הנצחון שנשטט מידי עקב כשלון המדע בגורה המכרעת.

יתכן מאד כי המאבק על עתיד ישראל מוכרע במערכות האוניברסיטה, הטכניון ו-מכון ויצמן לא פחות מאשר במשטחי הגנב ובאוהלי צה"ל. אך הכרעה זו לא תהיה זולה.

יחסים מרחביים

מיבצע שרת

מעולם לא עוררו כה מעט יריות הד פולטי טי כה גדול כמו היריות שגורו מא/ק בתל-אביב על דייגים מצריים אגדיים. מספר היריות, לפי הודאת המצרים בשבוע שעבר: אפס. ההד: נצחון תעמולתי מצרי שנמשך למעלה מחודש, הגע לסיומו רק השבוע כשישראל ניצחה בכיבוש פולטי, זכרה לגיני המצרים בועדת שביתת-השק. הערך המעשי: קרוב לאפס.

היתה זאת הידיעה המרעישת של השבוע. אך לא היתה זאת כלל וכלל הידיעה החשובה. זו היתה אחרת, מעודדת הרבה יותר. הפעם הראשונה מאז מלחמת העצמאות, היתה לישראל מדיניות ברורה וחיונית כלפי המרחב. האיש שגרם לכך, נתגלה בצור רה זו כמדינאי אמיתי: משה שרת.

מיבצע ישמעאל. משך שעות ארוכות שידר קול ישראל הודעה משעממת לכאר רה: כל ערבי המבקש לקבל בחזרה סקדון שהוקפא בבנק ישראלי, יפנה לסניף הקרוב של בנק ברקליס או בנק עותומן, ימלא טרפס. ערבי הרוצה להוציא את החוכן של כספת בבנק ישראלי, יבקש רשות-כניסה לישראל. הסידורים יהיו וכו' וכו'. היתה זה מעשה גדול. קו פוליטי חדש, (המשך בעמוד 8)

לשמור או למכור. בישראל עוררה הידיעה תרועת-שמחה. איש לא תפס בדיוק מה היתה התרומה הישראלית. ההרגשה הכללית היתה שישראל המציאה משהו הקרוב לפצצה אטומית, וח"כ אחד אף הודרו לכלול בנאומי רמזים עבים, למען ידעו הערבים וייראו.

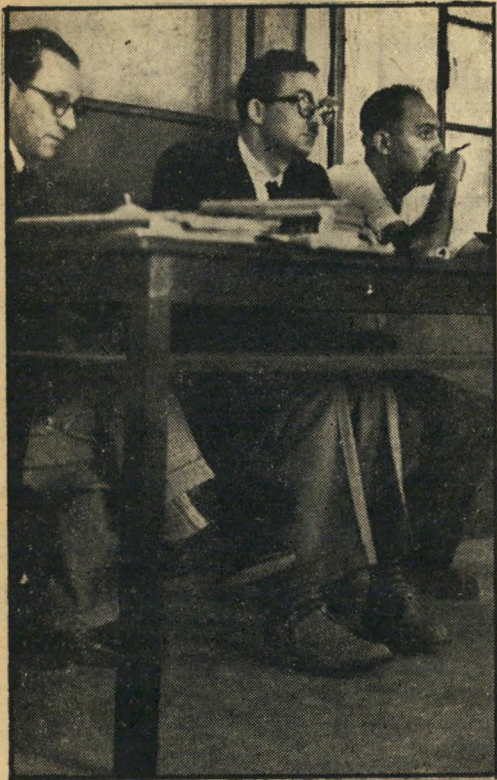
למעשה היתה הפעולה הישראלית יפה, אך לא מפוצצת. מדענים ישראליים, שניגשו למחקר האטומי במוח פתוח, ללא שיגרה מחשבתית, גילו תהליך המאפשר לנצל תומריגלם בעלי איכות ירודה, במחיר זול מן המקובל. הגורם המדריך: מצביאותם של חומרים כאלה בישראל. כיוון שני: תהליך לייצור זול של מים כבדים.

בפנים ובחוץ

ההתלהבות הספונטנית במדינה עם פירסום הידיעות על המחקר האטומי (ראה לעיל) נבעה בעיקרה מסיבה פשוטה: משך שנים התעמק בארץ הרושם כי כאן אבד הגאון המדעני שציון את היהודים כגולה, נתן בשעתו לשוב העברי בארץ יתרון עצום על שכניו הערבים הרדומים.

העובדה היסודית, המשמחת ביותר, של המחקר האטומי הישראלי היא בדיוק זאת: המדענים שתרמו תרומה גדולה זו לא היו חיריים או עולים חדשים ממכללות אירופה

* הוא יכול היה לחסוך לעצמו את התמיהה לו שם לב לידיעה שפורסמה בעולם הזה (868), הסבירה את היוזמה הישראלית בשטח זה.

סניגור דוידסקו
היכן הגבול ?

מלואים.
לאחר שהגענו למסקנה זו. מן ההכרח הוא ש-
נחליט כי לבית-דין זה אין סמכות לשפוט את
הנאשם.

ניתן פה אחד ביום 23.7.54
פסק-דין טעון אישורו של אלוף פיקוד-הצפון.
לתובע הזכות לערער תוך 15 יום מהיום בו תיחידע החלטת
הרשות המאשרת.

ראש הרשות המשפטית במחוז הצפון אישר את פסק-הדין,
אך הורה לתובע הצבאי לערער עליו לפני בית-הדין הצבאי
העליון.

הודעת ערעור

במשפט שבין :
התובע הראשי — המערער

נגד :
מ/45469 ט. צורי אהרן — המשיב

מוגש בזה ערעור על פסק-הדין של בית-הדין הצבאי המחוזי
זי. מחוז שיפוט הצפון, ביום 23.7.54, לפיו זוכה המשיב
בדין מחמת חוסר-סמכות לשפטו.

נמוקי הערעור

1. טעה בית-הדין דלמטה בקבעו שהתביעה לא הוכיחה את
דבר היות המשיב חייל-מלואים שלא בשירות.
2. טעה בית-הדין דלמטה בקבעו כי אין הוא מוסמך לשפוט
את המשיב.
3. טעה בית-הדין דלמטה בקבעו שהמשיב עשה את המעשה
שלא "עקב היותו חייל מלואים".
4. טעה בית-הדין דלמטה בזה שלא מצא את הקשר הישיר
והסיבתי בין מעשהו של המשיב לבין היותו חייל-מלואים,
היות והמשיב מסר ידיעה בשנת 1953 על מעשה שאירע בזמן
היותו בשירות חובה, היינו 5 שנים לפני כן.
5. לכן מתבקש בית-דין נכבד זה :
א. לבטל את פסק-הדין של בית-הדין דלמטה.
ב. לחייב את המשיב בדין בהתאם לכתב-האישום ולהטיל
עליו עונש מתאים.
6. כמו כן מתבקש בית-הדין לשמוע את הערעור בפומבי.
מ. דוד, ס/אלוף
תובע צבאי ראשי

פסק-דין סופי

בשבוע שעבר חזר בית-הדין הצבאי העליון אל הקו שנקט
במשפטו של סמל המשטרה הצבאית מרתה אהרן, (העולם
זהו 888) הוכיח שוב כי צה"ל הוא מכשיר דמוקרטי של
מדינה דמוקרטית : ערעורו של התובע הצבאי הראשי נדחה.
פסק-דינו של בית-הדין הצבאי המחוזי, מחוז שיפוט הצפון,
אושר. מ/45469 ט. צורי אהרן זוכה מכל אשמה.

התובע הצבאי

נגד

מ/45469 ט. צורי אהרן

כמעט כל אזרח ישראלי מבוגר הוא גם חייל-בחופשה. הגבול בין שני מעמדיו — האזרחי
והצבאי — לא פעם מטושטש למדי. לכן חיוני הוא לו לדעת היכן מסתיים תחום השיפוט
הצבאי לגבי, והיכן הוא חוזר והופך אזרח, בעל זכויות אזרחיות שאינן ניתנות לערעור.
מערכת. העולם הזה-מגישה לקוראיה את אוסף הקטעים הבא מתוך מיסמכים רשמיים יבי
שום כביכול, מפני שהוא משקף את אחד המאבקים המשפטיים הדרמטיים בגיזרה זו, מאבק
שהוכתר כנצחון הזכויות האזרחיות.

נספח מס. 1

לכל הנוגע בדבר

אני הח"מ אהרן צורי מחיפה מאשר בזה את העובדות
הבאות :

1. בתקופת מלחמת-השחרור מלאתי תפקיד בשירות-הידי-
עות של צה"ל.
2. בתוקף תפקידי הנ"ל קיבלתי לעבודה בשירות הידיעות
של צה"ל, כחודש אחרי כיבוש נצרת והסביבה, ערבי. זה
היה בערך באוגוסט-ספטמבר 1948.
3. מתפקידי של הערבי היה לעבור את גבולות הארצות
השכנות ולהמציא ידיעות לצה"ל.
4. למעשה עבר הנ"ל את הגבול זמן קצר אחרי
שהתחיל לעבוד בשירות-הידיעות ונעצר עליי השלטונות
הערביים לתקופה של בערך שלושה חודשים ואחרי כן חזר
לישראל.
5. ולראייה באתי על החתום.

24.5.53

אישור זה נמסר על ידי אהרן צורי לעורך-הדין החיפאי
גרשון צ'רניאק, אשר ייצג את הערבי כאשר סירבו השלטונות
הישראליים לתת לו תעודת-זהות, ביקשו לגרשו מן הארץ.
האישור פעל את פעולתו : הערבי לא גורש, אולם צורי הועמד
לדין צבאי באשמת הפרת-סודיות.

כתב-אישמה

במשפט שבין :
תובע צבאי ראשי, מחוז שיפוט הצפון — מאשים

נגד :

מ/45469 ט. צורי אהרן, רח' זרובבל 12 חיפה — נאשם
מהות העבירה : הפרת-סודיות בניגוד לתקנה 93 לחי-
קת-השיפוט תש"ח ותקנה 2 (י"א) לתקנות בדבר חובות חיילי-
מלואים שאינם בשירות, תשי"א—1951.

פרטי העבירה : הנאשם הנ"ל בתאריך 24.5.53, בחיפה,
בהיותו חייל מלואים שאינו בשירות, ועקב היותו חייל
מלואים ובשירות שעת-חירום, בלי רשיון מרשות
מוסמכת, או שלא בפקודה, מסר לאחר תעודה בכתב, שבה
גילה מתפקידיו הוא בצבא ומתפקידיו בצבא של ערבי מסויים
(ראה נספח 1).

בישיבה הראשונה של בית-הדין הצבאי, בתאריך 18.5.54
הודיע סניגורו של צורי, עורך-הדין אלימלך דוידסקו, כי אין
הוא מכיר בסמכות בית-הדין לשפוט את הנאשם, היות והוא
לא עבר את העבירה בהיותו בשירות צבאי. דוידסקו ביקש
דחייה של שבועיים, כדי לאפשר לו לפנות אל בית-הדין הגבוה
לצדק, לבקש צו-מניעה. בית-הדין הצבאי הסכים לבקשה.

בקשה לצו מניעה

בבית הדין העליון

בשבתו כבית-דין גבוה לצדק
ירושלים

אהרן צורי — המבקש

נגד :

1. תובע צבאי פיקודי, מחוז הצפון
2. בית הדין הצבאי המחוזי, מחוז שיפוט הצפון —
משיבים

בקשה למתן צו-על-תנאי המכוון אל המשיב מס' 1 והדורש
ממנו להוסיף וליתן טעם מדוע לא יבטל לחלוטין את התביעה
הפלילית, שהגיש נגד המבקש... וצו-על-תנאי המכוון אל

ומן עבודתם. הקטר, שפגע בחלקו האחורי של האוטובוס, רסקו לחלוטין, הטילו לתע' לה מרוחקת שמונה מטר מן הכביש. 11 נוסעים נהרגו, 18 נפצעו. בין הניצולים: נהג האוטובוס דב טילו, 35.

המשרה, הנהלת הרכבת, אגד ועדי הר' אייה פתחו בהאשמות הדדיות, הגישו עדות יות סותרות, באשר לנקודה העיקרית אמר רה הנהלת הרכבת: הצטלבות הכביש והמ' סילה נמצאת במקום בעל שטח ראייה ל' מרחק רב. יתר-על-כן, הקטר צמר ואורותיו דלקו.

אגד דחתה טענה זו, הוכירה כי דרשה מחסום במקום זה זמן רב. בינתיים הביעו כמה מתחשבי המעברה השכנה את דעתם כי הנהג ראה את הרכ-

נגד, טען כי אי קיום יחסים עם סין העמ' מית עשוי להוריד את קרנה של ישראל באסיה, לקלקל את היחסים ההולכים ומתי הדקים עם הודו. אולם שרת חיסל את הווי' כוח המוקדם במהירות ובתקיפות: הוא הסביר להכהן, כי שירות-החוק אינו סולל בונה וכי עליו להישמע להוראות, הוהיר אותו שלא להשמיץ את דעותיו על הבעיה באונוי זרים, או עתונאים.

דוד הכהן התעלם מן האזהרה. הוא הס' ביר את בעיית יחסי ישראל-סין לא רק לע' תונאים, אלא גם להנהגת מפא"י, טען כי הבעיה אינה רק דיפלומטית, אלא גם אי' דיאלוגית וכי המפלגה חייבת לנקוט בעמ' דה ברורה כלפיה. דבריו נחקבלו על דעת ההנהגה: הוועדה המדינית המצומצמת של

(המשך מעמוד 6)
שעובד בפעם הראשונה בתכניתו הגדולה של העולם הזה (877) שכונה בשם "מיב" צע ישמעאל, עלה לשלב של ביצוע: מעל לראשי שליטי ערב פנתה ממשלת-ישראל לפליטי פלסטין, הבטיחה להם תיקון של עוול ללא כל תמורה, הכריזה אותם לעשות את אשר לא עשה עוד כל ערבי אחר מעבר לגבול: להכיר בקיומה של ישראל, לנהל איתה עסקים סדירים.

הבקע הראשון הובקע בחומת המצור ה' ערבי, ודוקא במקום בו היתה השנאה ל' ישראל גדולה ביותר.

משה שרת, שקיבל צעד זה על אחריותו, הוכיח בפעם הראשונה עליונות ברורה על וויד כנגוריון בשטח המדיני, לא עשה זאת בהיסת העת. בנואמו הגדול בכנסת (העו' לס הזה 892) הכריז על עקרון חשוב: הקרב המכריע של השנים הבאות יהיה ה' קרב בין ישראל ושליטי ערב על נשמתם של 30 מליון הערבים במרחב.

המחיר: ידידים. אולם קו זה, ככל קו פוליטי עקבי המבטיח תוצאות, הנהו יקר. הוא מצריך קרבנות. הוא מחייב לתנ' גש עם ידידים קיימים כדי להשיג הישגים הנראים מפוקפקים, יבשילו פרי רק במ' רוצת שנים.

כבר השבוע נתגלתה החקלה הראשונה. בה בשעה שישראל הכריזה קבל עם וער' לס על ידידותה היצוקה מברזל עם הר' פובליקה הצרפתית, סערה בצפון-אפריקה מלחמת-השיחור הערבית (ראה במרחב) שריתקה את ההעצה והאהבה הבלתי-מסור יגת של כל ערבי, מקובלנקה לגבולות פרס, ומשם את התלהבות בני אסיה הדרומית עד אינדונזיה המוסלמית. ידיד צרפת הוא בר' הכרח אויב של מלחמת-שיחור וו'.

המאבק על נשמת ההמונים הערבים הוא המאבק המכריע. הוא המאבק הישראלי ש' יטביע את חותמה, לטובה או לרעה, על ההיסטוריה. אולם מאבק זה לא יוכרע במעשים קטנים. אחריהם חייבים לבוא מע' שים גדולים, מהדהים, המפלסים לעצמם דרך אל לבם של בני-אדם.

הצוק המתמוטט

המכונית בעלת הדגל האדום, הסהרון וה' כוכב, שימחה משך שנים את תושבי יש' ראל. כמו בעליה, נציגי תורכיה, סימלה כי לפחות מדינה מרחבית ומוסלמית אחת הכי רה בישראל. ידידות תורכיה-ישראל, שחוש' לה עלידי החשד המשותף בקנאות הערבית מוסלמית, היתה כצוק בים הסוער.

אולם גלי הסערה כידסמו אסאט את בסיסו של צוק זה. התורכים פולו יותר ויותר לעבר השוק הערבי הגדול, שמו לב שהשוק הישראלי לא נשא את הפרי המק' וזה. השילומים הגרמניים העבירו חלק מיר' בוא ישראל מאוצו של אתאורוק לארצו של אדנאור. ואילו חשיבותם האיסטראטגית של הערבים הלכה וגדלה בעיני התורכים.

כשהרים נציגי ישראל בא"ם את ידו כדי להעלות לדיון את בעית האנוסים, סיפוח האי קפריסין ליוון, נדהמו התורכים. באי קפריסין, שהיה פעם מבצר תורכי, עוד שוכן מיעוט תורכי ניכר*, המתנגד בתוקף להתיונות.

השבוע היה זה לחש במסדרונות הדיפלומ' מטיים. היחסים בין ישראל ותורכיה התי' קררו עד כדי כך, שניתוקם הרשמי לא היה עוד מן הנמנע.

מדיניות

פגישה עם מאו

כאשר פרסמה תצפית העולם הזה את הידיעה על צאתה של משלחת מסחרית ישראלית לסין העממית, לא מיהר משרד' החוץ לפרסם הכחשה לכך. אולם רבים מפקידי המשרד טענו בשיתות פרטיות כי הדבר אינו ידוע להם וכי אין הם מאמינים בו. ניכר היה באותם פקידים שהם לא ניסו לסלף את העובדות: הם באמת לא ידעו דבר.

הפקידים לא ידעו גם על המאבק הממושך בין דוד הכהן, ציר ישראל בבורמה לבין ראש-הממשלה ושר-החוץ, משה שרת. שרת התנגד לתוכנית בכל ההרפות, טען כי האמריקאים יכעסו וכי אין ישראל יכולה להרשות לעצמה לנקוט בקו מדיני עצמאי כלפי סין העממית. הכהן פתח בהתקפת

מה האלו?
בן לאוק ינקו
שבבי הסבון
בית
תוצרת סומר-יצהר

אם את תהיי סבתא.

תראי לנכדיך את תמונותיך מימי הנעורות בכדי שנכדיך יראו כמה יפה ומקסימה היית. וכל המשפחה בתמור נות תשמה. מצלמה, צרכי צלום והד' רכה תקבלי אצל

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החנוך 30

ארנקים

תיקים ילקוטים
ודברי עור ופלסטיק
במבחר גדול
נחלת-בנימין 11, תל-אביב

צ. בר

מכון מיוחד

להרחקת שערות לצמיתות בלי כאב
בשיטה החדשה ביותר ללא חשמל
וללא שועה וגם בשיטה חשמלית

ת.א.י.

תל-אביב, רח' דיונונג 130
פתוח מר' בבוקר עד 6 אחה"צ

האוטובוס המרוסק באסון קורדאני
בין גבעות חול, שמונה מטר מן הכביש

בת המחקרבת, ניסה להקדימה, עלימנת לח' צות את הפסים. הם ניסו להקדים מסקנה לביורור, התנפלו על הנהג, שכמעט והפך לקרבן ה'2 לולא התערבה המשטרה במור' עז, מנעה ממנו משפט לינץ'.

הבחירות

פחות 49

העתונאים שנקראו לפני שבועיים להאזין להצעות החדשות של הצ"כ לשנינו שית' הבחירות, אך נשלחו הביתה בידיים ריקות, עקב חילוקי-דעות פנים-מפלגתיים (העולם הזה 892) לא היו במצב-הרוח המתאים ל' ניתוח ההצעה הבלתי-רשמית-עדיין. כך הפ' סידו הצ"כ, בגלל משגה טכסיסי, קלף תע' מולתי חשוב.

כי הצעות הועדה המפלגתית הקטנה, ש' הועברו עתה לדיון בוועדה מפלגתית גדולה יותר ויאושרו, מן הסתם, תוך שבועיים, הכילו כמה פצצות העלולות לעורר הד' רחב (וחיובי). העיקרית: להקטין את מס' פר חבריהכנסת ל'12 (במקום 120), את מספר השרים לשמונה (במקום 14 המשרדים, שבראשם עומדים כיום 13 שרים, מהם שניים כפולים ואחד בלתי-קט).

עבודה לח'כים. ההצעה להקטין ב' אופן מכריע את מספר הח'כים, שיוזמה הוא ח'כ הצ"כ מעש'הסיגנארים ד"ר אלי' מלך רימלט, לשעבר רב אוסטרי, תשמח אנשים רבים הסבורים כי הכנסת הנוכחית

הארץ

ישנן רבות שמתחנות עם ערביי' הלבנון ומשתגעות שם (חיי שעה).
אורה פינק, תל-אביב
שנעוץ-הלב, או נישואינומאניה?
המחאת הפך להיות ידידי ובעל
כריטי, אמר גמאל עבד אל-נאסר
(מעריב).

משה פלץ, צה"ל

אל, מוות נצור!

אסונות

אסון עם שחר

האסון ארע בשעת בוקר מוקדמת כאשר אוטובוס אגד שהסיע 50- נוסעים* התי' נגש על סעי הרכבת, ליד גבעות החול של שיכון קורדאני, בקטר דיוול שבא מכיוון חיפה. היה זה אחד משגה האוטובוסים ה' יומיים המובילים את פועלי קורדאני אל

* טענת המינימום של מספר הנוסעים באוטובוס בן 39 המקומות: 44. טענת ה' מכסיפום: 60.

* 20% מתוך 450 אלף.

נוער דתי בהפגנה

תורת קודש במלוא מובן המונח

פאריס, בשנת 1940, קיוו כי סוף סוף יפול האוסטרי החמקמק בידם. לאזכרתם הובר להם כי הצפור פרחת מן הקן: הארטל נמלט לדרום צרפת, הצטרף אל המחנות הצרפתיים.

לוחם-החופש האוסטרי שב והופיע על פני השטח רק לאחר המלחמה, כאשר נתן מנה לנציגה הראשון של אוסטריה בצרפת. בתפקידו זה עלה בידו להשיג את שיחרורם של אלפי שבויי-מלחמה אוסטריים. ממשלת אוסטריה העריכה את פעילותו, מינתה אותו לתפקיד המזכיר הראשון של שגרירותה ב־רומא, שלחה אותו בשנת 1950 כקונסול כללי לישראל.

השמצה רוחנית. השמועות על פרישתו הקרובה של קארל הארטל מתפקידו העציבו לא רק את חבריו לקורפוס הדיפלומטי, אלא גם מספר רב של אורחים ישראליים. בניגוד לדיפלומטים אחרים למד הארטל לכבד ולהעריך את השקפותיו של האדם הפשוט, האפור. הוא לא החמיץ כל הזדמנות לנהל שיחות ארוכות עם ישראלים בני כל השכבות. כאשר היה נכנס למנוחה היה מורה לנהג לאן לנסוע, אחר היה בידו חל בחיכות על התרבות הישראלית, או על התפתחות פוליטיות.

ההווי התרבותי של ישראל הדאיג את הארטל יותר מכל. הוא היה משוכנע כי בארץ חסר משהו, אשר נמצא ביהדות-הגור לה. "מה עוללתם ליהודים שלי?" טען הדיפלומט הנוצרי בשיחתו עם אנשיות ישראליים, "אחרים ניסו להשמיד אותם מבחינה פיסית — ועכשיו אתם מנסים להשיג מיני אותם מבחינה רוחנית. הצרה הגדולה ביותר היא בזה שאתם עלולים להצליח. מדוע אתם מתעקשים להפוך לגויים?"

חוק

חירות בתניה

אולם בית-המשפט העליון, ירושלים, היה (המשך בעמוד 12)

מפעלי-סלפונים מתחרים, ביכרו להקים מפעל אחד, גדול ומשוכלל.

התחלה צנועה. השלב הראשוני של פעולת טלרד היה צנוע: הרכבת חלקי-טלפונים שהובאו מחוץ-לארץ. אולם תוך שלוש שנות קיומו התפתח המפעל, החל ליצר את רוב החלקים בכוחות-עצמה. הוא היה פטור מכל דאגות: משרד-הדואר קנה את כל תוצרתו, וההזמנות המרובות הבטיחו לו קיום חסר-דאגות לזמן ארוך.

מנהלי טלרד לא הסתפקו בקיום חסר דאגות ודאגות: עניינם היו נשואות אל העתיד. הם ידעו כי יבוא יום, בו יגיע ייצור הטלפונים בישראל לנקודת-רוחיה, התאמצו להקים תרופה למכה. התרופה: ליצא טלפונים ישראליים לחוץ-לארץ, להתחרות ב־טלפונים הגרמניים הווליים, המציפים את שוקי-העולם.

השבוע כבר היה ברור כי הטלפונים של טלרד יוכלו להתחרות במוצרים הגרמניים מבחינת הטיב, אם לא מבחינת המחיר: מומחיה-חזק קבעו כי המכשיר הגרמני זקוק לשיפוץ יסודי לאחר 250 אלף חיוגים ב־חוגה, שעה שהטלפון הישראלי מתחזק מעד אפילו לאחר מליון חיוגים.

דיפלומטים

מדוע אתם מתעקשים?

בעוד שבועות מספר יתחיל שלב חדש בחייו רבי-ההרפתקאות של אדם בלתי-רגיל: קארל הארטל גבה הקומה והחייכני יסיים את תפקידו כקונסול כללי של אוסטריה בישראל, יחזור למולדתו.

הרפתקאותיו של הארטל, שגורל בעיירה אוסטריה קטנה, החלו עוד בנעוריו. הוא החל עוסק בפוליטיקה עוד כגיל 17 בבית מרבית בני-הנוער ללקק גלידה — ובחיותיו בן 17 כבר גורש מבית אביו המי-לכני, לאחר שסירב לחתור על השקפותיו הסוציאליזמו-קרטיות.

הגירוש לא דיכך את הצעיר רבי-המרץ. הוא נסע לחינה, השיג עבודה, השתלם באוניברסיטה בהיסטוריה וכלכלה, התפרסם כמורה כנציג הנוער האוסטרי בחברות בין לאומיות שונות. הפוליטיקה והלימודים גזלו את מרבית זמנו של הארטל הצעיר, ואף על-פיכך מצא לו פנאי להתאהב בסטודנטית יהודיה יפת-תואר, לשאת אותה לאשה.

הערכה נאצית. עם פרוץ מלחמת ה-

מפקדם היא פורמלית בלבד. תוך כדי כך התלהב לא פחות מאשר השוטרים עצמם. קרא הוא, לבסוף, בהתרגשות: "גם אני נר סע בשבת!"

התככים נדהמו. כי שיטתית, השר הספר די היחיד במדינה בה מהווים בני עדות המזרח קרוב ל-40%, נמצא במקומו רק מפני שמפא"י רוצה לשמור לעצמה השפעה בחוגים הספרדיים. חוגים אלה הם, בחלקם הגדול, דתיים. שר שאינו נוסע רק בשבת, אלא אף מכריז על כך בגאווה, אינו נוהג בחכמה בולטת.

הכשר לחטא. לדעת רבים, הנחית שיטתית מכה רצינית על מעמדו של עצמו. זה מכבר מתחילים אליו חברי מפלגתו בול-זול ניכר בשיבות הממשלה. הם החזיקו בו בכל זאת מפני שלא מצאו שום אישיות ספרדית אחרת.

היחידים ששמחו היו הדתיים. אמנם, דת ישראל אסרה בפרשן התאבדות גופנית או פוליטית. אולם הפעם היו מוכנים לקדם את החטא בברכה.

הכוון השני של האבן

אולם בשבת האחרונה נוכחו לדעת כי קר לו של שיטתית בכנסת אינו הקול היחיד של מפלגת פועלי ארץ-ישראל. משך שבוע הוכן בשקט גמור מיבצע מחתרת: פלר-גות הפועל הזעיקו את חבריהן, נשלחו חוץ-רים לבצע מפעלים בהם נתבקשו לשחרר פועלים, נשלחו פקודות לתנועות-הנוער.

בשבת, כשהחלו גייסות מאה-שערים ל־צאת לנחיתת הרגילה, נחקלו במחנה בל־תירגיל: חומה של מאות ירושלמים מו־נים, שנשבעו להילחם כדי למנוע את כפיית אורח-החיים הדתי עליהם נגד רצונם. חיש מהר נתברר כי למקל יש שני צדדים, ולאבן שני כיוונים — הפעם היתה יד הדתיים על התחלונה.

היתה זאת אזהרה. מעוט קנאי יכול ל־תים להצליח בכפית דעתו על רוב אדיש. אולם כשהוא מרחיק לכת עלול הרוב ל־התרגז — ואז אוי למעוט.

תעשייה

מיליון חיוגים

מפעלים תעשייתיים הפועלים ללא כל בעיות ולבטים נדירים בארץ לא פחות מן האוראניים. אולם בשבוע שעבר זכו עתרי-

אינה מרויחה ביותר את הסכום הגדול אשר משלם-המסים משקיע בה. הנימוקים ב־עד:

• עליה ניכרת של רמת-החיים, אחרי סילוק החברים הבלתי-חיוניים אשר כל מפלגה ממלאה בהם עתה את ספסליה הא־חוריים. תוצאת-משנה: חיסול סיוט ההת-רוצצות ערב הרכבת רשימות-המועמדים.

• 71 החיכים הנותרים יצטרכו לעבוד הרבה יותר, להקדיש את כל זמנם לכנסת, במקום לבקר בה משך יומיים-שלושה בש־בוע, לטייל בעולם או לעסוק בעסקים פרטיים.

• יצירת אחידות-חסימה אוטומטית, כי כל ח"כ יהיה זקוק ל-15 אלף קולות בקירוב, דבר שקטין את החשק של סיעות קטנות להישאר עצמאיות.

גייסות יחידה במינה. לא פחות מ־ענינת היתה ההצעה להקטין את מספר השרים. דוברת העיקרי הוא שר-הבריאות יוסף סרלין, הבוס האמיתי של מפלגת ה־צ"כ, ששעה גייסות יחידה במינה בעולם: הוא הציע לחסל קודם כל את משרדו שלו. טען סרלין בתוקף: "מדינה כל כך קטנה, שגודלה בקושי כגודל מחוז ממוצע במדינה אחרת, אינה זקוקה לשרים כה רבים. עלינו לחת קודם כל בממשלה דוגמה של צנע. איננו זקוקים למשרד-בריאות, למשרד-סעד, למשרד-פיתוח ולמשרד משטרה. די לנו אם אלה יהיו מחלקות במשרד-רבים גדולים יותר!"

ביתניים מתבודדים מומחיה-צ"כ בחדרי-חדרים, מנתחים את תוצאות הבחירות האחרונות, מכניסים בהן את השינויים שחלו בינתיים במפת הארץ עקב הקמת מושבים ושינויים חדשים, מנסים להבין מה יקרה אם תחולק הארץ, כהצעתם, לעשרים אזורים, שכל אחד מהם יבחר, בבחירות אזוריות יחסיות, שלושה ח"כים. שאר 11 החיכים ייבחרו ברשימות הארציות, היינו לפי סיכום סך-הכל של הקולות שקיבלה כל מפלגה בכל האזורים.

משנה — **המשנה אחרון.** הצעה זו תמנע, לדעת הצ"כ, רוב מוחלט של מפלגה אחת בכנסת. הכל תלוי, כמובן, מי יקבע את האזורים. הצ"כ אינם חוששים ל־פעם הראשונה: מפא"י לא תוכל לשנות את השיטה בלי עזרת הצ"כ, תצטרך על כן להסכים עמה מראש על החלוקה. לעומת זאת חוששים הצ"כ מה יקרה אחר-כך: מפא"י עלולה לקבל רוב, לשנות מיד את האזורים, כך שרוב זה יישאר נצחי.

סתרון אפשרי: קבלת חוקה מחייבת, שתמנע כל שינוי באזורים, אלא ברוב של שני שלישים של כל החיכים.

לפי שעה אין הצ"כ מאמינים כי יתקבל כל שינוי שהוא בשיטת-הבחירות הנוכחית. אולם הם מקווים כי מפא"י תקבל את הצעתם לצימצום מספר החיכים והשרים — דבר שעסקינן מפא"י מעוניינים בו, לדעתם, כמותם.

דת

חאראקירי

לא כל שבוע זוכה הכנסת לראות במו עיניה עסקן מפלגתי מבצע חאראקירי סורי לסי בהרסה. השבוע ניתנה לה הזדמנות נדירה זו.

לדיון עמדה הצעה לסדר-היום בקשר ל־התנגשויות בין המשטרה וקלגסי-השבת מאה-שערים. זה מכבר פושטים אלה, פלר-ירושלים עת נוטה השמש לשקוע בליל שבת. הם משגיחים על כך שהדיברת השלישית תבוצע לא רק במלואה, אלא גם במועדה המדויק: בודקים זלתות של חנויות, מצרים לתוך חלונות, מרביצים את תורת הקודש במלוא מובן המונח.

שיניים תחת שן. עיסוק קדוש זה לא מצא חן בעיני שאר תושבי-ירושלים, המעדיפים דיברות אחרים על מצוות השבת. עוד פחות מצא חן הדבר בעיני השוטרים. כי אלה נקראים כדי למנוע בעד הדתיים לעשות שבת לעצמם, נאלצים לא רק להירקם לתכתשתויות עם צעירים עטופי-שחור ריק, אלא גם לחתור לצורך זה על מנוחת-השבת שלהם. התוצאה: התנגשויות חריפות, בהן מוחלפת לא פעם המצוה "שן תחת שן" בכלל חדיש יותר, לאמר: "שתי שיניים תחת שן אחת".

על דוכן הוואמים נאלץ בכור שיטריה, שר-המשטרה שוחר-השקט, להצדיק את מעשיו פקודיו (למרות ששליטתו המעשית על

* בשנה האחרונה 842 אלף ל־

** לפי ההצעה אפשר יהיה להעביר עוד פים ממפלגה למפלגה בכל אזור, אך אי אפשר יהיה להעביר עודפים מאזור לאזור.

שוטרי ירושלים מפתערים

אחר בדיקת זלתות והצעה בחלונות

אורחים בספרד גברה הנאמנות להשקפות על הנאמנות למשפחה: הארטל התנדב ל־בריגדה הבינלאומית, נלחם נגד צבאות פרנץ קו, חזר לארצו רק לאחר שנכנעו הרפובליקאים בפני הנשק הגרמני והאיטלקי הח־דיש.

לרוע מזלו דרך אחריו הנשק הגרמני עד לאוסטריה: זמן קצר לאחר שובו חצו צב־אות היטלר את הגבול האוסטרי. הארטל הצליח להימלט לצרפת, יחד עם אשתו ובתו הקטנה, עמד בראש התנועה האוסטרית ה־אנטי-נאצית, אשר התרכזה בפאריס, וזה להערכה מצד התנועות האנטי-פאשיסטיות השונות בעולם.

גם הנאצים העריכו את פעולתו של הארטל: שמו היה בין הראשונים ברשימת הא־נשים המבוקשים, שנמצאה בתרמילו של כל איש ס.ס.

כאשר פרצו יחידות המחץ של הס.ס. ל־

נאים לראות מפעל מסוג זה: בתי המלאכה של טלרד בלוד, העוסקים בייצור טלפונים.

מפעל טלרד הוקם מיד לאחר שהודיעה הנהלת משרד-הדואר על כוונתה להרחיב את רשת הטלפונים בארץ. הוא נוסד תוך ש־חוף פעולה הדוק בין חברת כור המסונפת לסולל-בונה לבין חברה פרטית: החברה המאוחדת למזרח התיכון. שתי החברות הע־דיתו את החישובים הכלכליים על המעמדיים, הגיעו למסקנה כי בארץ אין מקום לשני

* בן-גוריון כמעט ולא נתן לשיטתית ל־השתתף בויכוחי הממשלה, הפסיק אותו פעמים רבות באמצע. בשנה שעברה הוקדשה ישיבה שלמה של הממשלה לדיון אם להרשות לשיטתית לצאת למסע בחוץ-לארץ, לכל שר אחר ניתן אישור זה באופן או־טומטי.

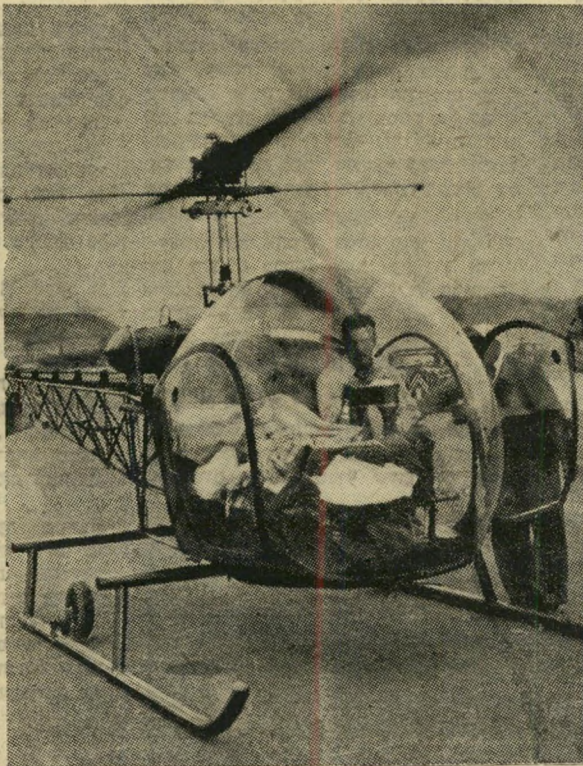
המירד בא לאלג'ירה

משך שנים געש מרד ערביי אפריקה הצפונית נגד השלטון הצרפתי בארצם. במארוקו וטוניסיה קמה מחתרת לוחמת מתיישבים, שוטרים, חיילים צרפתיים הותקפו פעם אחר פעם מנהיגים מקומיים נרצחו על ידי טירוריסטים לאומניים, הוגלו על ידי הצרפתים. ארץ אחת בלבד נשארה מחוץ למעגל הדמים: אלג'ירה, הגדולה שבין היאחזויות צרפת העבר-ימיות. הארץ, המהווה חלק של צרפת ואשר אזרחיה נחשבים אזרחים צרפתיים, בעלי זכות כניסה ויציאה בלתי-מוגבלת, נשארה שרויה בשקט טעון סכנות, תודדה של עוני ובורות עמוקים מאד ש

ערביי מארוקו וטוניסיה. ב-1 לנובמבר 1954, בשעה אחת אחרי הצות, הצטרפה גם אלג'ירה למלחמה, השלימה את השרשרת אשר שתי חוליותיה האחרות הן: מחתרת הפלאקה בטוניסיה ומחתרת הניאודרספור במארוקו. אולם את אשר איבדה המחתרת האלג'יראית מבחינת הזמן, השיגה בממדי פעולות. צבא האדושים. בפעם הראשונה במלחמה הזעירה הצפון-אפריקאית, נתגזה גם תכנון צבאי מדויק, בקנה-מידה ארצי. מאורעות אלג'יריה ניבאו התפתחות רצינית: במקום התנפלויות מקריות והתנקשויות פרוצות, עזר לבוא מאבק רציף, מתוכנן.

מסאלי חאג', מנהיג הגולה של כל הקריירה הפוליטית של בשנת 1936, באיצטד העירוני בהתלהבות את תוכנית ראש אלג'ירי עתיד לזכות במעמד של מסאלי, שנמצא באותה תקן חמק לתוך האיצטד, התגנב אל חפץ בכפידו הגדולה קומץ ע' למכור לצרפתים גם את האדמה הדברים הפשוטים שנבעו מע' לתוכנית בלום. הם חוללו שינוי האיצטד עטור ניצחון, הפך מא' לילד וותיק, שם חדש. לקחו חלק פעיל בבחירות תחת לא היה זה אלא שם חדש ליה לאחר מלחמת-העולם השנייה. עברה מלגתו של מסאלי דרך טונות הצרפתיים.

אחד ממנהיגיה, מוחמד היידר שים רבים במקומות שונים בא' אחר בשם בנבלה, שנמלט מבית מסאלי עצמו הוסיף לשבת ידע היטב כי כל תנועותיו נש ומכונית משטרה, מצוידת במל' תוצאות: המלאכה העקרית נהגנדרפתית של עבד אל-נאטן רים במצריים ריכוז סביבה את נעשית למורדים, שהשתלטו על

הרופאה אודט ז'ורל מצטרפת אל יחיד אנשי המשמר מנוסים במצעדים ובתרגיל להם כדי להשתתף בקרבות העזים (שנ

החליקופטר הצידי את חייה של טוואן מונרו, המורה הצרפ' תיה, שנפצעה בהתקפה על האוטובוס באזור אורס. בעלה של המורה, גאי, שנשע אתה באותו האוטובוס, נהרג בו במקום.

המתיישבים מתכוננים למאבק ממושך ומיגע. אלפי האכרים הצרפתיים שיושבו באלג'יריה, הפכו כמה מאיזוריה לג'נ'פורח, יודעים כי הם יהיו המטרה הראשונה לפעולות הטרור של הלאומנים, הנתמכות הפעם, כפי הנראה, גם מן החוץ.

משוואות על ההרים. אי 11 אלף קילומטרים מרובעים. ה כל כובש. ההשפעה הצרפתית כבישים מודרניים, שנשללו במל' הכפרים הנידחים, הצמודים אל מספר הלאומנים שפעלו באיזור שעמד בקשרים עם קהיר, אלף שגוייסו למלחמת-הקורש. בן של האזור: מרבית השטח שסביב בשעות היום היה האזור כולו כדורים שרקו מרכס אל רכס ו התחבורה.

אדומים בקעו פה ושם מתוך הקאסבה: הרובע האירופי היה אפוף תנומה, נראה כמכוך של רחובות ארוכים ושוומים, משובצים באורות-ניאון. פתע הופרה הדממי על-ידי התפוצצות אדירה. ענן סמיך של עשן התאבך מעל מחסני-הדלק הגדולים (30 אלף טון), אשר בקרבת תחנת-הכוח המרכזית. הפצצה, אשר לא הונחה כראוי, הצליחה רק להפיץ צנחני-כלור על פני כל רובע מוקי. בעקבות ההתפוצצות הראשונה באה שניה, ומיד לאחריה בקעו להבות מבנין ספרית-התקליטים של רדיו אלג'יר. זה היה הכל. הפצצות האחרות, שהוטמנו במקומות שונים, לא פעלו, פורקו על-ידי חבלי המשטרה. היו אלו מכונות-תופת פרימיטיביות, שיויות מפחיר-גז וקופסות-שימורים קטנות, מלאות פצצים. **דם וחרס.** יחד עם בנין הספרייה הואר גם ארמון הממשלה, כמו ביום חג. רוג'ר ליאונרד, המושל הכללי של אלג'יריה, ישב צמוד אל שפופרת הטלפון, עקב אחרי סימפוניית ההרס, שהתנגנה בחלקים שונים של ממלכתו הנרחבת. אולם התקפות הבזק, שנערכו בעשרות נקודות על-פני אלג'יריה, ההתפוצצויות בביסקרה ורצח מפקד הספאחים בקנצלה — כל אלה לא היו אלא אפיוזות חולפות. הדבר שהדאי את הצרפתים יותר מכל היה הידיעה על השתלטות המורדים על הרי-אורס.

אוטובוס שנע בליחן לעיירה הקטנה אריס, נסה על צידו, נעצר תוך חריקת בלמים. הדרך העקלקלה. שנתמסכה לעבר הגבעות החומות של טפילפל, היתה חסומה על-ידי מטרס ענקי, עשוי אבנים כבדות. מאחורי המתרס זינקה קבוצת אנשים לבושי-חאקי, שנופפו ברובים ובתת-מקלעים. הם הקיפו את האוטובוס המיושן מכל עבר. מפקדם, גבר עבדוק, עטוף גלימת-צמר צבעונית, קרב אל פתח האוטובוס, שאג בקול אדיר:

“אני יודע כי המפקד סאדוק נוסע אתכם! צו עליו לרדת מיד!” סאדוק האזין לדברי העבדוק, הסיט את גלימתו הצידה, זינק החוצה: “אני סאדוק, קפסן בצבא הצרפתי! אני מצוה עליכם לפנות את הדרך מיד!” “הרגו אותו!” זעק אחד התוקפים. על חולצת-החאקי של הזועק התנוסס צלב המלחמה הצרפתי — אות הכבוד שניתן לרבים ממשתתפי מלחמת הוורדיסן. “אינכם אלא כלבים בני-כלבים!” השיב סאדוק, מושלמי, יליד אלג'יריה. צרור של כדורי תת-מקלע השתיק אותו. הוא התעצת מכאב, שלף את אקדחו, ניסה להשיב אש. צרור שני שרק באחרי וניחת בגופו. המפקד סאדוק נוצח בקרב האחרון.

במאמציו לחיסול-המרידה הם גורמים: הצנחנים, שהועמדו וקיבלו את חשיבותם האיסטרטג' ולילה על עורקיה-התחבורה. יחד לאומנים נעצרו בכל רחבי-המדינה **אינסטינקטים שפדים!** הגדולה. זאק שבאליה, שר הכו משפטים קצרים: “באלג'יריה לעיירה המובטלים האלה, השנה מספר המובטלים ישרה מחוסר תעשייה

לחילחום, או לעזיב. בפאריס נפלה הידיעה כרעם. ממשלת מנדס-פראנס היתה צריכה להחליט: לעזוב, או לנהל מלחמה. הממשלה העדיפה פשרה: לא ממשלת מנדס-פראנס נמצאה במצב קשה: הדה-גוליסטים הטרידו אותה בגלל מדיניותה הפרו-אמריקאית בהודו-סין; הסוציאליסטים דחו את הצעותיה להקמת קואליציה. פקידים גבוהים מתחו עליה בקורת: מפלגות השמאל החדשות האשימו אותה בנטיית פאשיסטית. הפעם ידע מנדס-פראנס כי על ממשלתו להציל את הפרסטיג' שלה, לדכא את המרידות באלג'יר בכל מחיר. פעולות הדיכוי החלו כבר למחרת-היום, כאשר יצאו לאלג'יריה מחלקות רבות של המשמר הלאומי הצרפתי — יחידות מתנדבים, שהתמחו בשמירה על עורקי תחבורה ובניינים ציבוריים, אך היו חסרות כל נסיון דיכוי מלחמה זעירה. בעקבות אנשי המשמר הלאומי באו גודרצנחנים, שני טורי-שריון גודוד של לגיון הזורים, אשר עמד להישלח להודו-סין. בה בשעה קיבלו גודוד שני של לגיון-הזורים ושני גודודים של קלעים פקודה לעזוב את ויאטנאם, לצאת לאלג'יריה. **בקנצלת המרד, זקן.** בינתיים ננעץ לתוך הקלחת התוססת של המהומות האלג'יריות גם זקנו המטופח של אדם שחום וגבה-קומה, שישב עד כה במעצר ליד פאריס, הקדיש את כל זמנו לעיון בקוראן הקדוש ובעיתונות היומית. האיש:

“כל הנוסעים, החוצה!” שאג מפקד התוקפים. באוטובוס נמצאו ארבע ששים ערביות, מכוסות בצעיפים, חמישה ברברים וזוג מורים צרפתיים צעירים, אשר הגיעו רק לפני זמן קצר מאירופה. הנוסעים סירבו תחילה לרדת, אולם לא היתה להם כל אפשרות להתחבא עם רובים דרוכים. הם ירדו בשקט, ניצבו בשורה ליד מתרס-האבנים. זוג המורים, גאי מונרו (23) ואשתו (21) הגיעו רק ביום הקודם לביסקרה, הביאו אהם את הנכס היקר ביותר בהרי אורס: את אמנות הקריאה והכתיבה. הם לא ידעו כי הם הגיעו לתחנה הסופית של מסעם, לא יראו לעולם את בית-הספר ואת התלמידים שחומי-העור. **עשן סמיך.** מפקד התוקפים לקח מן הצרפתים את כל כספם — 10 אלפים פראנקים — ציחה על הנוסעים לעלות לאוטובוס. אולם ברגע בו דרכו רגליהם על המדרגה הראשונה, שבו התת-מקלעים ופתחו בשירם הקטלני. גאי מונרו פלט זעקה קצרה, רחיה כאב ותמהון, צנח ארצה. אשתו נפלה לצידו, נקובה ככברה. הנוסעים המפחדים נפוצו לכל עבר. רק הנהג, איברהים חלימי, נשאר על מקומו, כקברניט של ספינה טובעת. “האם עלי לקחת את שלוש הגופות אתי?” שאל. “לא!” השיב מפקד התוקפים ללא היסוס, קח אתך רק את גופת-המפקד. שבע שעות לאחר ההתקפה על האוטובוס בין הרי-אורס עדיין לא ידעו יושבי אלג'יר הבירה על המתרחש. באחת בלילה עוד ישנה העיר בשלוה: אורות

הצד השלישי במשחק-הכר. שמי בקבוקי אי צפוף כמה סי המוצא לז' לרגשות ערבים, המו היתה זו רגילה, היום

אלג'יריה הקרבה והצדדים ארצות התבר העובי

מפת העולם הזה עלי סימון מילן.

לאומנים האלג'יריים.
י התבססה על ג'יסטה אחת ויחדה, שנעשתה אלג'יר, כאשר עמד הקונגרס המוסלמי לקבל שלה הצרפתית, לאון בלום, לפיה היה כל יח צרפתי.

בגלות מרצון בצרפת, הגיע בסתר לאלג'יר, הנאומים. נאומו היה חסר כל מליצות: הוא זום, שאג לתוך המיקרופון: "הרוצים אתם נח?"

הלב שינו לחלוטין את יחסם של האלג'יריים יר גם במעמדו של מסאלי עצמו. הוא עזב את מנהיגם הבלתי-מוכתר של לאומני אלג'יריה. ת. 1947 התגבשו תומכיו של מסאלי למפלגה, ה התנועה למען נצחון החירות הדמוקרטיות. תיק למדי: מפלגת-העם האלג'ירית שפורקה ע שנות קיומה, עד לפירוקה לפני שבועיים-ה, גרושה התנגשויות בלתי-פוסקות עם השל-

ליח להגיע לקהיר, לאחר שהסתתר משך חוד-ריה. הוא נמצא שם גם כיום, יחד עם מנהיג זה צרפתי עוד בשנת 1952.

תו הקטנה גם לאחר שפרצו המהומות. הוא עלידי שני מפקחי-בולשת, ארבעה שוטרים אולם הוא ידע גם כי העיקוב לא יבא כל עלידי חבריו שישבו בקהיר, בצל מדיניותו ה לאחוזות ולפעולה שהוקמה על-ידי האלג'יר תומכי מסאלי, התאמצה להושיט עזרה מוסרית יוור אורס.

אלג'יריה: משודיים למלחמת שיחרור

היסטוריה חרישה: ב-1815 ניסתה שיטת אמריקאית, ללא הצלחה יתירה, לשים קץ לשלטון שודדי הים רק כיבוש אלג'יריה על-ידי הצרפתים. ב-1830, כדי לנקום על עלבו הקונסול הצרפתי באלג'יר, שם קץ לשודדי הים. 112 שנים לאחר מכן נכבשה אלג'יריה מן הים על ידי כוחות בנות הברית במלחמת העולם השנייה, שהוציאה אותה בכך ממעגל וישי משתפת-הפעולה, צרפו אותה לצידן תחת שלטון משותף וקצמימים של הגנרלים דה'גול וג'ירן, הפכו אותה לבסיס חשוב של בנות הברית בתיסול הציר הגרמני-איטלקי באפריקה.

מחצבים וחקלאות: ברזל, פוספטים, אבק, כספית, מעט פחם ומעט נפט מצויים באלג'יריה, שהיא ארץ חקלאית בעיקרה. הגידולים העיקריים: חיטה, שעורה, תירס, ענבים ופרי הדר, תמרים ותאנים, טבק, זיתים, וכוונתה. עצי ארז, מחס, שעט ותמר תורמים את חלקם לפיתוח מלאכה זעירה. מכת האזורים החקלאיים — האריה — הושמד מזמן וכן עברה בתהיענה מאלג'יריה עדיין מצוים בה הנמר, הצבוע, הזיריהבר והקוף. תושבי החוף עוסקים בדיג, מצויים אצל מדני סרדינים ואנציובי נרחבים המספקים להם את פרנסתם הדלה.

היהודים: אבותיהם של רבע מיליון יהודי אלג'יריה הגיעו לארץ עוד לפני חורבן הבית השני, חיו בשלום עם הברברים והערבים, זכו ב-1870, 60 שנה לפני המור סלטים. באזרחות צרפתית מלאה (חוק כרמיה, שהותק על ידי השר היהודי-צרפתי יצחק משה כרמיה). חוק זה בוטל על-ידי ממשלת וישי ב-1940, הוחלף בשורות פקודות מפלות. דה'גול החזיר ליהודי אלג'יריה את כל זכויותיהם ב-1943. עם סוף מדינת ישראל עלו אליה כעשרים אלף מיהודי אלג'יריה, שיחד עם אחיהם עולי תוניסיה ומרוקו הפכו בה לאזרחים שוויוניים.

הארץ: על שטח של 210,000 קילומטר מרובעים (פי מאה משטח מדינת ישראל) חיים 8,676,000 ברברים, ערבים ואירופאים (קצת למעלה ממיליון). בין חוף המשי תרע לאורך 1000 קילומטר של ים תיכון לשתי שרשרות הרי האטלס המקבילים לו והמגיעים לגובה ממוצע של 2500 מטרים התרכזו תושבי אלג'יריה לפי מוצאם: הערביים חיים בשפלות ובערבות, הברברים בהרים ובנאות המדבר הדרון מיות. האירופאים מתרכזים בערים הגדולות, בהן חיים לא יותר מעשרים אחוז של תושבי אלג'יריה, ביניהם כמעט כל היהודים.

הממשל: מושל צרפתי ממונה מטעם שר הפנים הצרפתי שולט על הארץ כשהוא נעזר במידה מועטה במועצת ממשלה ממונה של ששה איש. גוף ממשלי אחר, בעל סמכויות אפסיות: המועצה האלג'ירית המחוקקת, הנבחרת אחת לשש שנים ובה 120 חברים חסרי השפעה, הנבחרים כמעט שווה בשווה מ'ין האוכלוסיה המקומית והמתישבים הצרפתים. מלבד זאת שולחת אלג'יריה, שהיא חלק איני סגרלי של הרפובליקה הצרפתית, 30 צירים (15 אירופאים ו-15 מוסלמים) לאסיפה הצרפתית הלאומית בה יש להם זכויות מלאות.

ההיסטוריה: אלג'יריה, שלא נפידה עד קץ השלטון התורכי לפני 120 שנה מעולם מסוניסיה וממרוקו, שימשה בראשית תולדותיה אסס החיטה של רומא. אחר הכיבוש הערבי באו אלף שנים חסרות מאורעות מיוחדים. אמצע המאה ה-16 הפכה למדינת שודדי ים שהטילה את אימה על מעצמות אירופאיות שהעלו כופר שנתי לשליטי אלג'יריה (אחד השבויים של שודדי הים האלג'יריים: מיגואל סרוונטס, שנמכר לעבד לשבע שנים, הגה בעבודת את רעיון חיבור הספר דון קישוט, האביר הנלחם בכנפי סחנה הרוח, שפרסמו בעולם כולו.

ת המשמר הלאומי, הזורמות לעבר איזור אורס. 'סדר, חסרים כל נסיון קרבי כזה שהיה דרוש אל, למטה) שהתנהלו בהי אלג'יריה הנישאים.

יר אורס ההררי והגידה, המשתרע על שטח של ה תמיד מקלט מצויין לחושבים, מבצר עיו בפני חלה לחזור לאיזור בשנת 1932, באמצעות שני זום. אולם היא לא הגיעה עד היום אל מרבית סגות-ההרים כקניינשרים.

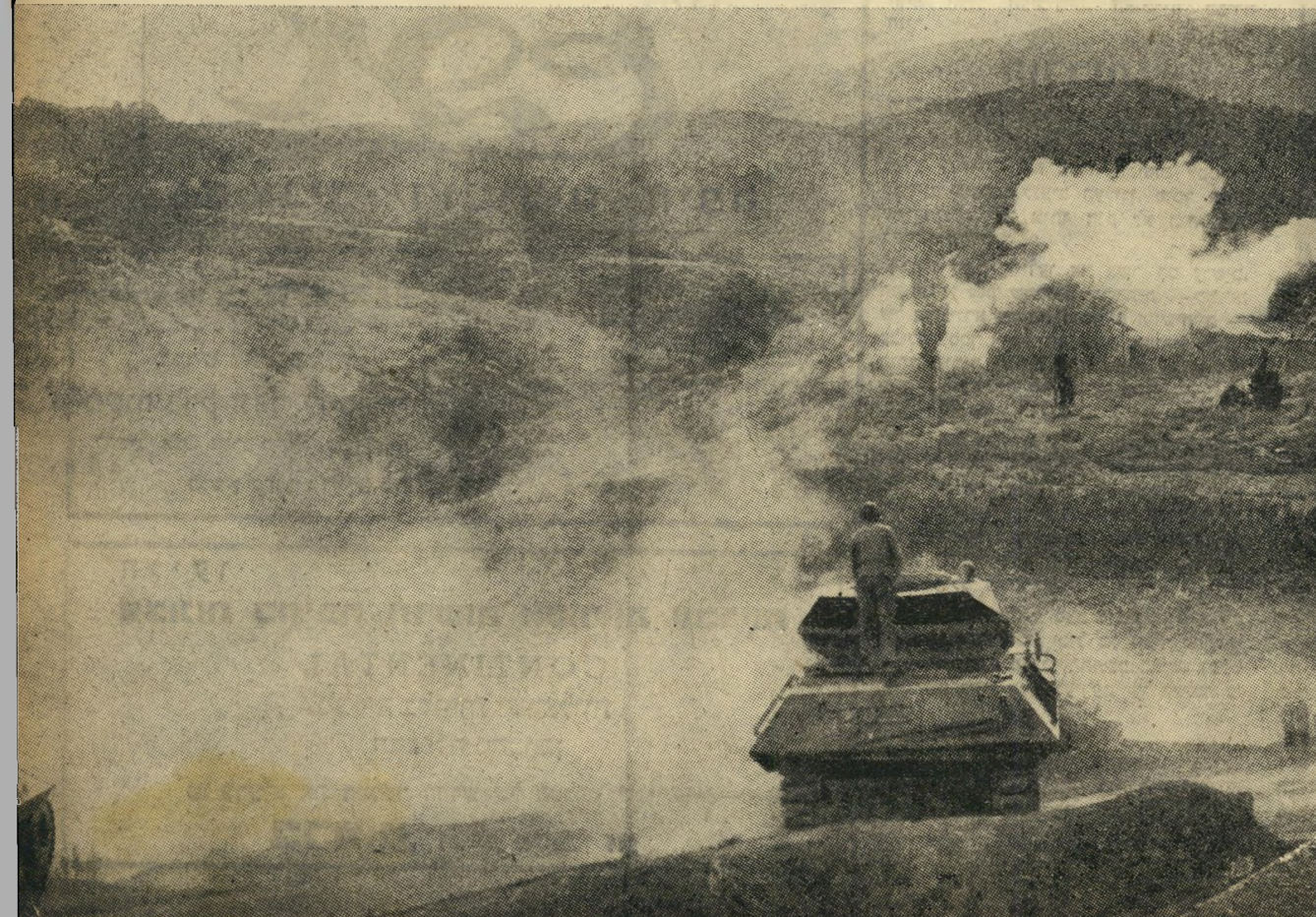
י אורס נאמד בשלושת-אלפים, בתוכם מטה כללי אנשי מסאלי ולמעלה מ-1500 מבני-כפריה-האיזור, ה העיקרי של המורדים היה המבנה הטופוגרפי ה עלידי חאדיות עמוקים, מכוסה בסבכי-שיחים. אפוף דממה. רק בלילות האור וההרים במשואות, בצוות קטנות של אלג'יריים יצאו לחבל בעורקי-

זמר המטה הכללי הצרפתי בעיקר על שלושה ות פיקודו של גנרל ג'יל, הפרשים, אשר שבו גיח במלחמת-ההרים. והמטוסים, שפיקחו יומם עם כוחות הצבא הופעלה גם המשטרה: מאות ה, סניפי מפלגת מסאלי נסגרו ורכושם הוחרם.

אולם כל זה היה רק צד אחד של הדראמה חות המזוינים הצרפתי, הגדיר את המצב בשני כיום כמה מאות-אלפים מובטלים. אם לא נבוא זתיכות למורדים, 'לאמיתו של דבר, הגיע 300 אלף. האבטלה הגדולה באה כתוצאה ית הפועלים החקלאיים העונתיים.

יחן של השאיפות הפאן-ערביות יים שש פעמים ביום, הילל 'האלג'יריים', קרא לויש אל אידאעה אל-מסרדיה, בללוי: 'צרפת משועבדת כי במרחב יש 70 מיליון

ה הלאומנות האלג'ירית בעייה ולה הפוך לטראגדיה.

דרכי אדם

כמה טיפות בנוי

חודש ימים לאחר הצגת הבכורה של המדע על הקיין היה עדיין אולם תיאטרון הבימה בתל-אביב מלא עד אפס מקום. באחת השורות הראשונות ישב אדם צנום, שווייט, שמש. עיניו היו עצומות וסנטרו כבש בחזהו. אשתו, בלונדית מלאת-גוף, הרפה אותו קלות: "מה קרה, שמחה?" בתו הבלונדית הצנומה משכה בשרחלו: "אבא, אנשים מסתכלים עליך". שמחה הלל לא שם לב לעיניים המופנות אליו: "שיביטו!" המוח לא מצא חן בעיני שמחה: "נכון, קחיג היה עריך ואכזר, אבל הוא לא היה מסורתי". הוא הגן על רבי-החובל בהתלהבות בלתי-רגילה. אשתו, פרידה, הבינה את הסר בה לכך: הוא ראה בקחיג בבואה של עצמו.

שמחה היה אדם קשוח, אך ישר. הוא עלה בסולם הקריירה בימי הבריטים, הגיע לדרגת מפקח-המס של נמל-חיפה. אולם עם קום מדינת-ישראל הורד מדרגתו, ובמקומו נתמנה אחד מפקודיו לשעבר. שמחה הלל עזב את המס.

מתיחות ורכאון. מאוחר יותר קבעו הרופאים כי האכזבה שנחל שמחה במסע שברה את גופו ואת רוחו לחלוטין. הוא עזב בפרך בסרדס, אשר בקרבת ראשון-לציון. אולם בבואו הביתה היו פרידה ונרית נוסאות במלוא נטל מצב-הרוח שלו. הוא סבל ממצב-רוח אלה לא פחות מאי-תנו, סיפרה פרידה, "אבל הוא לא היה מסוגל להתגבר עליהם".

החיים בבית הפכו קשים עד בלי נשוא. המתיחות הלכה וגברה. לא הועילו מאמצי פרידה להפגישו עם רופאים: הוא התחמק מהם. לא הועילה גם המסיבה שערכה ה-משפחה לכבוד יום-הולדתו ה-56: הוא נש-אר קודר, דורך ומדוכא.

בשבוע שעבר הוציא שמחה בקבוק מתוך הארון, שפך מתוכו את שיריהין, עטף אותו בעיתון ישן: "אין שמן במטבח", הס-ביר, "אביא שמן כשאשוב מראשון". אחר-יצא החוצה מבלי להביט בפני בני-הבית.

מתאבד הייל

"אבא, אנשים מסתכלים עליך!"

מתאבד הייל

ברכס לשלום מאחורי הדלת. נורית הלכה לעבודתה בהתאחדות הפרד-סנים. פרידה נשארה לבדה בבית. "הרגשתי כי משלח נורא עתיד לקרות באותו יום", סיפרה פרידה מאוחר יותר, בשבתה על שרפרף בדירתה התל-אביבית הצנועה. בשעה שש בערב נשמע צלצול קצר של פעמון-הדלת. על המפתח עמד יונה, דודנו של שמחה. הוא נראה מפורח. "הבאת בשר?" רצה, אמרה פרידה. "כן", השיב, "שמחה נמצא מת על קבר אמו בראשון". הוא לא מסר את פרטי האסון הם נודעו לפרידה רק לאחר זמן: קבוצת אנשים, שבאו לבקר בבית-הקברות, מצאו גופה חרו-כה מוטלת על גבי קבר. לצדה, מתחת ל-אבן, היו מונחים מסמכיו של המת. במרחק מה משם היה מילוי עיניו יין ריק. בקרקעיתו נותרו עיניו פות של בנוי.

(המשך מעמוד 9)

מלא עד אפס-מקום: ראש עיריית נתניה, עובד בן-עמי, אשר נגדו הוצא צו-על-תנאי, חוייב לבוא לשם ולנמק מדוע סירבה הער-רייה לתת לאבא קליינשפיץ ולחיים אקסל רשיון לחנות-קניקים.

הרשיון היותו סלע-מחלוקת כבר למעלה משנה, מאז הכריחו החוגים הדתיים בנתניה את העירייה להחליט שלא לתת רשיונות לחנויות-מזון, אשר לא יתחייבו שלא למכור בשר-חזיר, או מצרכים עשויים מ-בשר-חזיר. קליינשפיץ ואקסל התחייבו שלא למכור בשר-חזיר, אך סרבו לחתום על הת-חייבות דומה בקשר לקניקים: הם לא ייצרו אותם, אלא קנו אותם מבתי-החרושת השונים.

בינתיים לא הסתפקה עיריית-נתניה ב-החלטה: החוגים הדתיים לחצו על בן-עמי להוציא חוק-עזר, שיאסור כל מכירה של בשר-חזיר, או קניק-חזיר. חוק-העזר הוצא **רוב דתי**. לא היה איפוא כל פלא בכך שאולם בית-המשפט היה מלא פקידים ער-ריית-נתניה. במקום נמצאו גם תת-שר-הדתות, זרח ורהפטיג, היועץ-המשפטי של משרד-הדתות, יששכר באר, ומספר רב של אנשי חים חבושי שטריימלים ממאה-שערים. חשי-בות הפרשה הורגשה כפל כפליים על-ידי העובדה שנשיא-בית-המשפט, יצחק אולשן, הסכים לעבוד ביום ששי, שהנו יום מנר-חתו הקבוע. לצדו של אולשן ישבו השופ-טים העליונים יואל זוסמן ואלפרד ויתקון, רשמו את מהלך-המשפט לפרטי פרטי. בן-עמי לא זילזל בערך-הפרשה: הוא יוצג על-ידי עורך-דין יעקב (משפט ברמז) סלומון. שני סוחר-קניקים יוצגו על-ידי אריה פינצוק ודוד רותלתי.

לאחר שהשיב בן-עמי לשאלותיו של אול-שן, הודה כי הרשיונות לא הוצאו מסיבה דתית, החל פינצוק חוקר את ראש-עיריית נתניה בקשר לכמה נקודות טכניות. סיכומו של סלומון, שבא בעקבות החקיר-רה, התרכז מסביב לנקודה אחת ויחידה: רוב תושבי נתניה הם דתיים, או שומרי-מסורת ויש להם זכות להוציא חוק-עזר, שיתאימו לאור-החיים.

לעומת זאת טען פינצוק כי סמכות הדת-קיקה של העיריות מצומצמת להוצאת חוקים בכל הנוגע להיגיינה, הבנייה והאדמיניס-טריה באיוון. כל הבעיות הדתיות חור-גות מסמכות העיריות, שייכות אך ורק לתחום סמכותה של הכנסת.

בשעת הצהריים הכריז אולשן על הפ-סקה, עזב את המקום יחד עם השופטים האחרים. מועד פסק-הדין לא נקבע, אולם רבים היו להוטים לראותו בילקוט-הפרס-ום: יהיה זה פסק-דין חשוב ביותר, וקרוב לחדאי שהוא יעסוק לא רק ברשיון הנתון במחלוקת, אלא גם בבעיית סמכות-החקיקה של העיריות ובאישור שנתן שר-הפנים ל-חוקי העזר העירוניים, האוסרים מכירת חזיר.

תולדות

מכתב קצר

השבוע הגיע מכתב קצר למורה רחל בר-גיורא (העולם הזה 691). בהתאם לסמכות שניתנה בשעתו לנציב העליון, סיטר אותה שר-החינוך. לפי אותו חוק לא היה עליו לתת נימוקים.

בעלי המכתב ידעו את אשר הם עושים. הם חששו מאד שהסיבה האמיתית — קשריה של ברגיורא עם כת היהודים המשיחיים — עלולה לסכן אותם עם החוק. המורה מאילת היתה מוכנה להגיש צו-על-תנאי. הדבר היה מעורר גם רושם רע בחוג לארץ.

הפתרון שנמצא: לעתונות הוחזרו רמזים כאילו התרשלה ברגיורא בעבודתה בבית-הספר של אילת, נעדרה פעמים רבות מתפ-קידה. זה היה שקר. שמועה שניה: המורה נאמה באסיפה של הליגה האנטי-קומוניסטית, סטרה על לחיו של שוטר. אולם תקרית זו, שרחל ברגיורא מכחישה אותה*, לא הוב-רה מעולם בבית-משפט.

שוב נשפך אור על מצב מדאיג: לפי החוק הקולוניאלי הבריטי, יכול כל פקיד להחליט על פיטורי אדם מבלי להתחשב באיש. כמעט ואין שום בסיס חוקי לעירעור על החלטה כ-זאת.

* הא סוענת שידידיה השאילו רמקול ל-ליגה, והיא ניסתה לקחתו בחזרה, כשנעצרה על-ידי שוטר שתפס בה והעליבה.

מעילי-פרס

במבחר עשיר
ובגזרות שונות

מ-28 ל"י

מעילי
גברדין

באיכות
מעולה

אפס

תל-אביב. ירושלים. חיפה

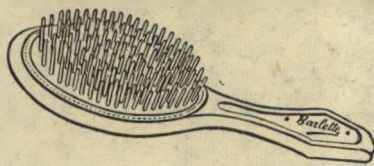
השתמשו ב-BARLETTE

לגברת ולתינוק
מברש ראש מנייד

משוה ברק זוהר לתסרוקת

להשיג אצל הפרסומיות המובחרות

המפיץ הראשי: חיים ברנך כפר גלעדי 1, תל-אביב

הגיעו

מכונות כתיבה חדשות מקוריות עבריות

CONTINENTAL

למכירה בלירות ישראליות

ההספקה מהמחסן

נא לרשום את המספר החדש של הטלפון שלי 5-0-3-2

בלומה, ת. א. אלנבי 111

חידון כוללים

מאז יצא בול מזרציוס בן הפני לפני 114 שנה לא חדרו לאסוף בולים ידועים כמותו בול ראשו ופחות ידועים. חידון הכולים הבא, המורכב אף הוא מכולים ידועים ופחות ידועים, תובע את פתרון זכות הכולים. המטרה החד-מנטית הממלא את רוחב הכול הוא, כמובן, בול הודו-סיני.

3. האי אשר בכול זה הוא :
(א) ~~הפריסין~~
(ב) פורמוזה
(ג) ~~הנבה~~
(ד) ~~הנבה~~

1. הים אשר בכול זה הוא :
(א) ים הכינרת
(ב) ים סוף
(ג) ים התיכון
(ד) ים הטיגריס

2. בול זה מתאר את :
(א) ~~כביש-ברמה~~
(ב) החומה הגדולה
(ג) מעבר חייבר
(ד) ~~הרכבת הטיגריס~~

- חיה זו היא בת משפחה :
(א) החתולים
(ב) ~~החיות~~
(ג) ~~החיות~~
(ד) ~~החיות~~

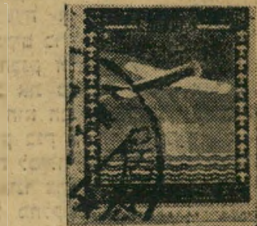

- מטוס זה טס מעל :
(א) ~~פאריס~~
(ב) איראן
(ג) ~~אנדוזיה~~
(ד) ~~סוריה~~

5. חיפושית זו נולדה ב :
(א) ~~יוגוסלביה~~
(ב) הונגריה
(ג) ~~הונגריה~~
(ד) ~~הונגריה~~

5. ומטוס זה טס ב :
(א) ~~הונגריה~~
(ב) ~~הונגריה~~
(ג) ~~הונגריה~~
(ד) ~~הונגריה~~

10. סנאי זה בא מ :
(א) ~~הונגריה~~
(ב) ~~הונגריה~~
(ג) ~~הונגריה~~
(ד) ~~הונגריה~~

7. סריה זו הוקדשה ל :
(א) ~~אם והילד בהונגריה~~
(ב) ~~קופת חולים-בפולין~~
(ג) ~~נכי מלחמה בפולין~~
(ד) ~~לוחמי חשדנים בהונגריה~~

6. מטוס זה טס ב :
(א) ~~הודו-סין~~
(ב) ~~הודו-סין~~
(ג) ~~הודו-סין~~
(ד) ~~הודו-סין~~

13. איש צבא שליט ארצו הוא :
(א) ~~סיסו~~
(ב) ~~פודון~~
(ג) ~~פודון~~
(ד) ~~פודון~~

11. בעל הכול היה ראשון נשיאי :
(א) ~~הונגריה~~
(ב) ~~הונגריה~~
(ג) ~~הונגריה~~
(ד) ~~הונגריה~~

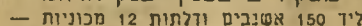
12. גיבור המהפכה האמריקאית היה :
(א) ~~צדפתי~~
(ב) ~~צדפתי~~
(ג) ~~צדפתי~~
(ד) ~~צדפתי~~

16. בול זה הוצא ליום :
(א) ~~שבועת הנשק בקוריאה~~
(ב) ~~שבועת הנשק בקוריאה~~
(ג) ~~שבועת הנשק בקוריאה~~
(ד) ~~שבועת הנשק בקוריאה~~

14. בול זה הוצא לכבוד :
(א) ~~תצוגת שווייץ~~
(ב) ~~תצוגת שווייץ~~
(ג) ~~תצוגת שווייץ~~
(ד) ~~תצוגת שווייץ~~

15. אליפות אופעני הונגריה נערכה בשנת :
(א) 1953
(ב) 1948
(ג) 1953
(ד) 1948

הו"ח לצרכן ... הו"ח לצרכן ... הו"ח לצרכן ... הו"ח לצרכן ... הו"ח לצרכן ...

המלחמה הקרה בעייה מול החור

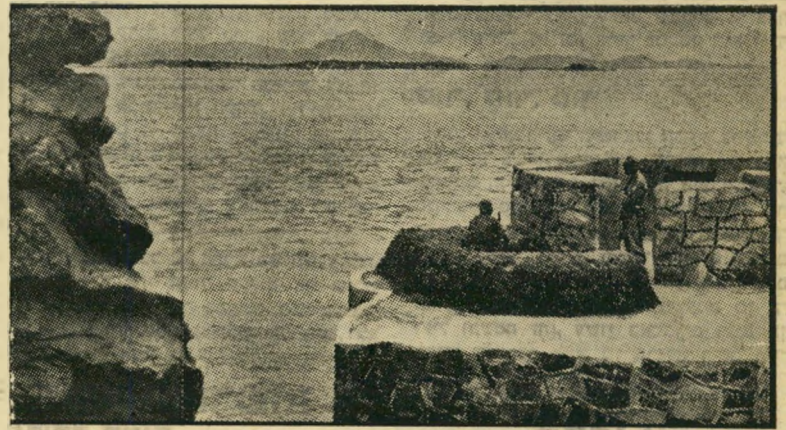
ענני השלום שריחפו השבוע על פני העיר לם היו כה סמיכים, עד שאפשר היה לחתוך אותם בסכין בלתי מחודדת. אסירים פוליטיים שוחררו במזרח אירופה, תוך כדי התנצלות על מאסרם בטעות לפני כמה שנים. גם הפלת מטוס אמריקאי לפני שבר עיים לא גרמה אלה לתחרות של בקשות סליחה.

היה דומה כי משך החודשים הקרובים תתפוס דיפלומטיה האדיבות את מקום דיפ-לומטיה העלבונות. מתח ההתנצחות ההד

— עד שתופיע בעתונות הבוקר, באחד הימים הכותרת: החל הקרב על פורמוזה.

צרפת נושא קרוב ללב

לפני שנתיים עמדה הסטודנטית הבלגדית, סוזאן דה-פליס, חטובת-הגוף בפני החלטה קשה. היא בילתה חמש שנים בין כתלי ה-אוניברסיטה הפריסאית סורבון, השתלמה ב-אנתרופולוגיה. עתה היה עליה לבחור בי נושא לעבודת-דוקטור. במה לבחור? במב-נה הגולגולת של הבושמים, או בהתפתחותם הפיסית של הפוליגנים? סוזאן בחרה בנוש

נוף קומי ומשמרות ציאנגי
קפריסין היא במפרץ חיפה

אים אלה, שהיו רחוקים מדי, החליטה לבסוף לבחור בנושא קרוב יותר ללב-ולעניים. השבוע, לאחר שנתיים של עבודה מפרכת, הובא לפני הפרופסורים של סורבון חיבר רה המרתק של סוזאן: האנתרופולוגיה של האשה הצרפתית. היה זה נושא שעניין לא רק את המדענים, אלא כמעט כל גבר אירופי. אחוז אחד ארומות. החיבור המדעי, שהשתרע על פני 350 עמודים, היה מבסס על מדידת גופותיהן של 140 צרפתיות טי-פוסיות, חשף לעיני הקוראים עובדות מפי תיעוד, אשר כמעט לא היו ידועות עד כה: הצרפתיה הממוצעת גבוהה למדי: 160 ס"מ.

- משקלה 56 קילו.
- עורה נוצץ, פיה קטן ועיניה בהירות.
- אגן-הירכיים של 70% מבנות צרפת גדול במידה בלתי-רגילה.
- הידיים של 87.5% מן הצרפתיות קצרות וקטנות.
- ראשיתן של 94% מבנות צרפת מאו-רכים ושפתיהן אדומות-בהירות.
- בצרפת יש רק 15% של נשים בלונדיות. שאר גזני השערות נחלקים כך: 40% שיער ערמוני, 44% שיער שחור, או חום, 1% בלבד שיער אדום.

תוצאות מחקרה של סוזאן דה-פליס התפרסמו לא רק בין כתלי האוניברסיטה, אלא גם בעמודי-הראשונים של העיתונות היר-מית הצרפתית. האקדמיה הצרפתית הזמינה אותה לסדרת הרצאות, והמוציאים לאור הקי-פו אותה בהצעות מושכות לפירסום חיבר-רה: הם היו בטוחים כי הוא ימכר לא פחות מחיבוריו של איש מדע אחר, שכבר זכה בתואר הדוקטור שלו, ד"ר קינסי.

כדור-הארץ דיגירות

מפקדת הצי הבריטי בים הצפוני הורתה להקים חזקת חקירה מיוחדת בקשר לשמועות על הופעת רוחות-מתים בשטח בסיסה-צי-אטום, אשר על גדות התמונה. השבוע ה-פיעו לפני החזקה עשרות מלחים, סיפור על דמות ערפילית, שופעת אור ורחני, המופיעה לילה לילה בחזירה-מיטות שלהם, מתחמקת מבין אצבעותיהם.

לקצינות-מברלנה, החונים בקניה, הצ-ליחו לצוד ציד מיוחד במינו: נערה כושית, ש-עמדה בראש פלוגה גדולה של אנשי מארימא-עד כה לא נתן אירגון המחחרת כל תפקידים פיקודיים לנשים, העסיק אותן רק בהובלת מזון ותחמושת ללוחמים הפוורים ביערות.

* באופק: חוף יבשת סין העממית.

כדורסל שחקני העתיד

בה בשעה שהכדורסלנים הישראליים המ-שיכו בסיוורם על פני דרום-אמריקה. (העור-לם הזה 892) לא שקטו שחקניה-עתיד של הנבחרת על שמריהם, הוכיחו את יעילותם במשחק מצויין, שנערך בין מכבי בר-כוכבא תל-אביב לבין הפועל תל-אביב. המשחק, שאורגן במהירות וביעילות על-ידי נציגי מכבי והפועל, אשר לא נזכקו מחבריהם עסקניה-כדורגל במגיפת הפילוג והסיכסוכים, נוהל במשמעת מופתית. ה-סיכסוך היחיד שפרץ לפני התחלת המשחק, היה כאשר אברהם חסיד, שחקן-הציר של מכבי, סרב לעלות למגרש, אם לא ינתן לו כרטיס-הומנה נוסף. אולם מאמן מכבי יהו-שע רוזין חסל את הפרשה במהירות, הו-דיע לחסיד שאין לו מה להתלבש. הוא רצה לשמור על המשמעת בכל מחיר, אף כי ידע שהעדרו של שחקן-הציר יפחית את סי-כויי הנצחון של הקבוצה כולה.

התנגחות שופטים
במהרה התברר כי העדרו של חסיד לא פגם ביותר בכושר חבריו. המשחק התנהל תוך שחיון מפליא, וההכרעה באה רק בשלוש הדקות האחרו-נות: קבוצת הפועל תל-אביב גברה על יריב-תה בתוצאות 59:64.

הבחורים האלה בסדר גמור, אמר אחד הצופים הוותיקים, הם עתידים להביא לנו כבוד רב במשחקים בינלאומיים.

היחידים שלא היו בסדר במשחק זה היו השופטים: שמואל שומכר ממכבי ומשה זיף מהפועל. הם התנגחו ללא הרף, עי-צ-בנו את השחקנים. היה ברור כי הם העדיפו את טובת אגודותיהם על הצדק וההגינות הספורטאית: כאשר פסק זיף עבירה לשחקן של מכבי מיהר שומכר ופסק עבירה גי-דיע לשחקן של הפועל.

בנות חייל

לפני משחק הכדורסל המושלם כמעט של מכבי תל-אביב והפועל תל-אבב נערך מפ-גש כדורסל אחר, אשר כמותו לא היה מזה

היה להם תפקיד נוסף: אנשי המחחרות ה-סוציאליסטיות היו מטפסים עליהם באישון לילה, רושמים על פיסגתם סיסמות-ענק ב-צבע אדום. אחדות מן הסיסמות נשתמרו עד היום.

עבודת-צוות. עתה לא היה עוד כל צורך בהתגנבות בלילות וציור סימנות. מאות הספורטאים הסתפקו בעלייה אל ראש ה-צוק הראשון המכונה סבא ואל ראש הצוק השני, — נשר, במהירות המכסימאלית. ה-מגיע ראשון היה עתיד לזכות בתואר אלי-פות-ההעפלה של סיביר.

בהינתן אות ההתחלה עטו מאות המת-חרים על שני הצוקים, החלו מטפסים עליהם כנמלים. דבים מהם נכשלו עוד בראשית ה-תחרות. הם לא היו מנוסים במדה מספקת כדי לדעת את העקרון הגדול של ספורט-ההרים: עבודת-צוות מביאה את התוצאות ה-טובות ביותר.

רק התחלה. ארקאדי קאראבייב ו-אינוקנטי פופוב, עובדי מכון-הייעור של קרסנויארסק היו בין המעטים שהכירו את העקרון. הם שיתפו פעולה עם הרנטגני-לוגית הצעירה תמרה קונצוב נעזרו בנעליים בעלות סוליות גומי וחבלים ארוכים. ה-תוצאה: השלישייה הקדימה את כל המתחרים, העפילה על ראש הסבא, ירדה במהירות עצו-מה, העפילה על פסגת הנשר, זכתה במקום הראשון.

מאחר שהשלושה לא יכלו להתחלק בגביע האליפות חלק כחלק, החליטו להפקידו ב-ביתה של תמרה. הם לא ייחסו לגביע חשי-בות יתירה. הצוקים של קרסנויארסק אינם אלא התחלה. אמר קאראבייב, "עוד השנה נצא למסע-העפלה בהרי הקאוקאז, ובשנה הבאה יש לנו סיכויים טובים לשוטט בין הרי פאמיר."

במסלול

אלופי המלכה

• עם שיתוק משחקיה-כדורגל בישראל

נוף ריו ושחקני ישראל*
ארגנטינה חמה מישראל

(העולם הזה 892). החלה התעוררות בשטח מלכת-הספורט, האתלטיקה הקלה. בתחרו-יות שנערכו בשבוע שעבר במגרש המאור של הפועל פתחתקווח, הושגו תוצאות ר-בות-חשיבות. אורי גלין (שער העולם הזה 881) שבר את השיא הארצי בוריקת דיס-קוס — 44.47 מטרים — והעמידו על 45.80 מטר. התאחדות-הספורט עלולה לא להכיר בשיא זה, היות והמארגים לא דאגו לקביעת חישוב-ברזל מסביב למעגל-הוריקור. באר-תה תחרות השיג דוד טבק זמן של 10.8 שניות בריצה 100-מטר וזמן של 52.9 שניות בריצה 400-מטר.

• רפאל הלפרין, שצא לארצות, הברית, כדי להתמודד עם אלוף העולם לריט, הצ-ליח כבר להכניע שני מתאבקים. הראי-שון שהוכנע היה אנגילו סובלובי, מי שהיה כוכב-רוגבי איטלקי, עבר לאחרונה לשטח ההתאבקות. השני, האלוף הפורטוגי-קאי-פטר אסקובר, הכניע על-ידי הלפרין פ-ע-מיים: פעם לאחר 4 דקות ופעם לאחר 8 דקות.

שנים רבות: תחרות של בנות מכבי תל-אביב נגד בנות הפועל תל-אביב.

היתה זו הפתעה נעימה לחובבי הכדורסל. התברר שלמרות העדרן הממושך מן ה-מגרש מצטיינות הבנות התל-אביביות ב-משחק הסלים לא פחות מבני המין הגברי. לאחר משחק מרתק ורבי-סכסכים בו גב-רה קבוצת מכבי על הפועל בתוצאות 28:42, כבר עברה השמועה מפה לאוזן: הבנות תשתתפה במשחקי כדורסל בינלאו-מיים לנשים. עסקניה-גדולת הספורט חייבו, לא הכחישו את השמועה ולא אישרו אותה.

ברית המועצות שלושה שעלו

מאות צעירים וצעירות מכל רחבי ברית-המועצות נתכנסו בשבוע שעבר בעיר קראס-נויארסק אשר בסיביר. פניהם היו מועדות לקראת מבצע מיוחד במינו: העפלה על שו-רת צוקי-גליל גבוהים שהשתרעה בקרבת העיר.

הצוקים מוכרים למעפילי-הרים רבים ב-ברית-המועצות. הם שימשו מרכז לספורט-ההרים עוד בימי שלטון הצאר, אלא שא

* ליד המעקה ישראל טוואיל, נענה, זני אר, עזרי לובשבסקי, ראובן פכר, שמעון שלח, משה דניאל.

הקשר עם הקשר

אחרי שהחלימה מהתקפת סרטן, הוסיפה ציונה זיסמן, אשתו של ח"כ צ"כ עזרא זיסמן, לקצור את פירות פוסוליותיו. אחת הסימטומים: בשעת הדיון בכנסת העביר ח"כ מקי, הרופא (למחלות עצבים) משה סנה, פתקה לזיסמן, שאל אותו: "מה שלום אשתך?"

כשנשאל משה סנה, הנחשב לאחד ה"חריפים בנואמי הכנסת, מדוע בחר ברפואה כמקצוע לימודים בנעוריו, ענה: "רציתי ללמוד משפטים, אולם חששתי לעשות זאת משום שלא הייתי מסוגל לפתוח את פי ב'נאום בנוכחות יותר משלושה אנשים — ו' משום כך למדתי רפואה'".

ח"כ מפא"י חובב היסטוריה עקיבא גור-ברין, הגמנה עם מעריצי אחאב המלך, פרט השבוע מהו סדר העדיפויות שלו בין מלכי יהודה: מקום ראשון — דוד המלך, מקום שני — עזריהו, שגוא הכוהנים. סבור גור-ברין: הכוהנים הם שהרעילו את עזריהו, הרי ביקו אותו בצרעת.

כשנראה מנחם בגין מהלך בכנסת ב' שעת התיכוח על מדיניות החוץ נשאל לסיבת מצב רוחו המרומם, גילה את הסיבה: "אני אינני נואם הפעם!"

כשבאו אל שר הבריאות יוסף סרלין בסרוניה כי בנו עומרי משרת בחיל הקשר, הקרוב לתחומי של שר התבורה, לא של שר בריאות, הזכיר סרלין את קשרו עם ה'קשר' הוא היה בשעתו, משך יומיים תמימים שר התחבורה.

גאווה לראווה

סרבן המלחמה אמנון זכרונאי, שהועבר לתפקיד עורך עיתון הג'א, נזכר במשפטו, החליט לא להסתכן שנית, גרשם השבוע כי סטודנט למשפטים בבית-הספר הגבוה למש' פנים וכלכלה בתל-אביב.

פרופסור דוד ברגמן, לשעבר ראש המדעי של מכון ויצמן וכיום פרופסור ה' אוניברסיטה העברית, מנהל אגף המחקר של משרד הבטחון ויו"ר המועצה הממשלתית לחקר האנרגיה האטומית, הביע בשידור רדיו את תודתו לדוד בן-גוריון על הקמת ה'ועדה (שבחסותה הושגו חידושי המים ה'כבדים) לא בצורה מילולית בלבד כי אם על ידי מחמאה הרבה יותר דקה: משך כל ה'שידור לא השתמש הפרופסור ולא פעם אחת אחת במלת הקישור את, שנאות ב'י.

"... רק הבמות לא סרו; עוד העם מז' בחים ומקטרים בבמות; וינגע ה' את המלך' ויהי מצורע עד יום מותו..." (מלכים ב', פרק ט"ו).

כוכבת מק קלדה
לשמש רכה, עור נמרס

מחמאה הגיעה לאוסף כתבי יד ותובע גרוש ערביי ישראל, ל"ר אברהם שרון, שהיה תחום הראשון לקרן המתנות לילדים לתוכנה, הביא למערכות העיתונים המארגנים את קרן הסעד, ג'רוסלס פוסט וזמנים. את מתנתו, סוס עץ, בגשם הירושלמי השוטן.

במאבק בין חינוך ובין ספר ניצח ה'חינוך בביתו של אחד העיתונאים הידועים ביותר בעולם, איש הניו-יורק טיימס ד"ר שמואל בן-נו של מהגר גרמני נוצ' רי ששהה שנים מספר בישראל, החל לפני שנה בכתיבת ספר בו יתאר את הנוער ה'ישראלי כאומה חדשה. הודיע שמייד במכ' תב לידידים בארץ: כתיבת הספר התעכבה, כי עליו לכבס את חיתולי בנו.

חידוואי הרדיו שמואל רון, שנקלע ל'רדיו רק במקרה' (אינני מחזיק מקלט רדיו בבית ה'), חזר השבוע לאהבתו הישנה, ה'תיאטרון, החל לביים בחוג נוער את הלילה השנים עשר לשקספיר, אותו תרגם בעצמו לעברית.

כוכבות הוליבודית, אייריש מק-קלדה, החליטה לא להסתפק להבא בבגדי ים פשו' טים כשהיא מנצלת את שמש החורפית ה'רכה של הוליבוד, רכשה בגדים ביקיני עשוי עור נמרס, הציגה אותו בגאווה לראווה (ראה תמונה).

הוליבוד

מארי וקול המו"י

מארי לאנצה גרם בשעתו צרות רבות, ביחוד למסרו גולדין מאיר, החברה אשר העלתה אותו מאלמוניות לשיא הפרסום ה'קולנועי, בתגובה לכך גרמה מסרו צרות רבות ללאנצה.

בחדשים האחרונים נדמה כי לאנצה, שחזל להופיע על הבר בגלל השמנה יתרה, הס' חפץ בהקלסת קולו לשם זיווג עם תמונת שחקנים אחרים בסרטים מוסיקאליים, חוזר אל דרך המלך. הוא איבד, הודות למשטר של דיאטה, קרוב ל-25 קילו, עמד להופיע בשידור כל-אמריקאי בטלביזיה.

למחרת השידור, בעבורו שולמו לו 40 אלף דולר, סכום ללא תקדים, הודיעו כמה וכמה עתונאים כי לאנצה רק הניע את שפ' תני בפני מצלמת הטלביזיה, בעוד שברקע נוגנו תקליטים משלו, שהוקלטו לפני שלושה שנים. הסיבה: הדיאטה החמורה החלישה את הזמר עד לאבדן קולו.

את הסערה השכיכה חברת השידור עצמה, שהודיעה כי אכן הזמר הקליט את שיריו לפני השידור, לא שר למעשה בפני המצל' מות. אולם ההקלטה נעשתה יום אחד, לא שלוש שנים, לפני כן.

יומן החדשות

תריסר מונים

• אורגניזם נתגלה בקאליפורניה, לא ה'חק מהוליבוד וכוכבים רבים שבתיהם מצו' יים באזור הרגיש, השקיעו כספים בחברות פטריה שנוסדו בחדשים האחרונים. שחקן רוברט וואגנר השקיע אלף דולר בחברה כזאת, ערב צאתו לצילומים במכסיקו. ב'חוזרו גילה כי ערך המניות שבידו עלה תריס' סר מונים. משקיע אחד במכרות אורניום הוא האמפרי בוגארט.

סרטים

עלילה ורקע

דאק (קסדת הזהב) בקר הוא אחד מטובי במאיה של צרפת כיום, מומחיותו הגדולה היא בהשגת אוירת הרקע שעליו מתרחשת עלילה בנאלית לרוב. גם באדוארד ה'קארולין הרקע הוא העיקר, העלילה כמעט טפלה: אדוארד (דניאל ז'לן) הוא פסנתרן כשרוני, אך בלתי נודע. דוד אשתו (אן חרנון) עומד לערוך קונצרט פרטי בדירתו, בו יפ' גין אדוארד את כחו בפני סלחה ושמנה של החברה הפריסאית. ברם, לפני הקונצרט מת'.

* שזכה לפרסים רבים בארצות רבות, נפטר עליידי הצנזורה הישראלית.

גלע ריב בין בני הווג. קארולין עומדת לברוח מן הבית ואדוארד מיואש על כי ה'קונצרט לא עלה יפה. בסופו של דבר הכל מסתיים דחא בכי טוב, כמו בכל קומדיה הגונה.

עילה מצוינת. עלילה זו, המתרחשת תוך שעות מועטות ובשתי תפאורות בלבד — בית הדוד העשיר ודירת הווג הצעיר — מהדה עילה מצוינת לבקר ללגלג על ה'חברה הגבוהה, ששחיותה ואפסותה.

קארולין ואדוארד אינו סרט גדול. אולם הוא אחת הקומדיות השנונות שבאו מצרפת אחר המלחמה. תעודת עניות למציגים היא העובדה שרק עתה, לאחר שהסרט (תוצרת 1951) היה מונח זמן ארוך במחסן, הוא זוכה לראות אור בתל-אביב.

סור, סור, סור

הסרט האמריקאי-ישראלי הגדול בהשתת' פות תמר רספורט, עזריה רספורט וכן כמה שחקנים הוליבודיים כמו ריטה היצרת, מגיע סוף סוף לבדי הארץ לאחר שניצח את הצנזורה המקומית, שחששה מן ההסתה ה'נוצזית אשר בסרט תעביר 'יהודים טובים' על דתם. חשש שהא: לשלומית אין שום תכונות מפוצצות. זה סרט משעמם מן ה'רגיל (בשטח זה), עשוי באמצעים דלים מן הרגיל ובמקצב איטי מן הרגיל. ריטה היי' חזרת היתה פעם יותר חתיכה.

בקצרה

ספרטקוס. נצחון המשעבדים על ה'עבדים ברומא העתיקה. סרט איטלקי רב כמות אך ירוד איכות.

ספורי או. הנרי. המציגים גורו מן הסרט חמישית מאורכו.

ידים רעבות לשלסון. דראמה אמריקאית אודות אנשים הנלחמים לכסאות בהנהלת חברה מסחרית גדולה. חילאים הול' דן, פרודיק מארץ.

המלס. עיבוד קולנועי של המחזה ה'שקספירי והקדמה מצוינת ליצירה הבמתית. לורנס אוליביה.

במעגל. מחזהו העמוק של שניצלר ב' עיבוד קולנועי מבריק של מאכס אופולס.

השקעה

חתימה

מס' 88

אדוארד וקארולין
המלס
במעגל

תשבץ 893

- מאונץ: 1. יש כבר מתוצרת הארץ; 5. הוד והוד; 10. חיובי; 12. תאחה; 14. דר' גת קצין, בראשי ליבות; 16. הוצאת ספרים; 18. מספר צעיר; 19. איש שהיה גר בעכו; 21. שמו הראשון של אלון; 22. מסייע לר' אות את החמה בעת ליקוייה; 23. אחד האנ' שים הראשונים; 24. קריקטוריסטן בריטי; 25. עושים אותו מצדף ומעצם, מפלסטיק, מעץ ומבד, בין השאר; 27. רבים כמותו מ' צויים במקלע קל; 30. חומר מסוג זה המציא נובל; 31. אמרו על הכנענים שהם סוגדים לה; 33. אדם רזה; 35. דקה הוא המונח הנכון; 36. חברה חצי-ממשלתית חדשה; 38. מפקד ב'נגים; 39. היא שומרת על שמה הרשמי, תאי; 40. מתי? בגרמנית; 41. בו מתפללים שחרית; 43. אות הידיעה; 44. זכר מהשמש לגיחן בהיר; 46. עתונאי ישר' אלי בארצות-הברית; 48. בירת אחד הדומי' ניוונים; 49. בת בי. ג'י.

- מאונץ: 2. תחת הדורות; 3. צפונית ללבנט; 4. ממנו עשתה אלוהה קוק מנורות; 6. בו מעבירים נפט; 7. האח הצעיר של תפוח הזהב; 8. בלבד; 9. בו החל היטלר את פעולותיו; 11. בלעדי אסור הדג לאכילה;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

13. אלוף-משנה בצה"ל; 15. "רבים... בטח באו"; 17. תירוש; 18. שם חיבה לחילאים; 20. חסרי-כל; 23. מה שמצוי באלה; 26. צבעו הפז; 27. עליו כותב 999; 28. בעלה הראשון של ברכה צפירה; 29. קראו לה חלם; 31. נהג הכרכרה; 32. צרה; 34. נוכל תנכ"י; 35. אסור שיימצא על בגדו של תל' מיד חכם; 37. ראשוני וסרימטיבי; 39. אמנון זכרונאי; 42. עושה הסירים; 44. קר' אופרטיב ענק; 45. מוליד לעתים, עכבר; 47. לשם שבועה מחברים אותו לצדק.

פרסי ספרי. מסדה.
לפותרי תשבץ 889

עליוה ארגוב, ירושלים, בנימין מטודלה 14; עמנואל בכור, באר-יעקב, ת. ד. 2, ביתן 9; תמר בן-נסים, כפר גנים ב' עלידי תחת-חקויה.

פרסי ספרי. מסדה.
לפותרי תשבץ 890

יוסף דגן, סדום, מפעלי ים-המלח; רבס יוכבד הונק, צה"ל, ד. צ. 449; לבנה כהן, טבריה, שכונת ג'ובאל-באן.

באחד המסדרונות של הסורבון הפריסאית הצטופפה קבוצה קטנה של סטודנטים לר- פואה. פני כולם קרנו מאושר: הם קבלו זה עתה הודעה כי הם עברו בהצטיינות את הבחינות של שנת הלימודים הרביעית. "עלינו לשלוח מברק תודה לגנרל גודריאן", אמר אחד הנאספים בחיך.

ואכן, היה קשר ישיר בין הצלחתם הגדולה של הסטודנטים לבין הצלחתו המפ- תיעה של מפקד חיל-השריון הנאצי, אשר פרץ בשנת 1940 את חזית הארדנים, חדר מאות קילומטרים לעומק צרפת, ללא בסיסי הספי- קה וללא תמיכה של חיל רגלים.

כאשר ראו הגנרלים של המטכ"ל הצרפתי את אנשי השריון הגרמניים פורצים קדימה בקצב מדהים, מבלי לגלות כל סמני עיפות, הוכו בתמהון: התנהגותם של הגרמנים הפרה את כל החוקים הביולוגיים והפסיכו- לוגיים. הדנים בהתעיתות ובתחומי המאמץ האנושי.

התופעה המוזרה עוררה השערות שונות. היו שאמרו כי הגרמנים מקבלים מנות קרב מיוחדות, עשירות בוויטמינים. אחרים טענו כי רק הקנאות הפוליטית דחפה אותם קדימה, ללא לאות וללא מצור. רק רופא צבאי צעיר ששרת במטה הגנרל ווייגאן העז לטעון כי הפולשים פועלים תחת הש- פעם סם משכר בלתי נודע. אולם הרופאים הקשישים ממנו צחקו לו: הם ידעו היטב כי מנות של בננדרין או אורטדרין היו עש- יות להפיג את העייפות לכל היותר ליומיים, בה בשעה שאנשי גודריאן הוסיפו לנוע קדימה משך שבועות.

הרופא צדק. רק כעבור שנים, לאחר כניעת גרמניה, נוכחו הגנרלים הצרפתיים לדעת כי הרופא הצעיר צדק: במעבדות ה- מפעל הכימי הגדול סטמורורקה בברלין נתגלתה הנוסחה ליצור הסם המופלא. ש- מילא חלק כה חשוב בהתקפות הבוק הגר- מניות. היתה זו נוסחת הכלורוהידראט ה- דקסטרוגירי של המטילפטמין — בשמו המקוצר מסדרין.

המדענים הבריטיים והצרפתיים, שחקרו את סגולות הסם החדש, גילו כי יש לו ערך רב בחיי יוסיים: המסדרין, החודר לגוף האדם באמצעות גלולות, מגרה את מרכזי העירנות והמחשבה שבמוח. הוא מגביר את קצב הפעולות הפיסיות השונות, מבלי לפגוע בדיקון, מבהיר את המחשבה, יוצר באדם חשק עז לעבוד, נותן לו כ- חן בלתי-רגיל בהצלחתו.

פעולת גלולה אחת של מסדרין עשויה להימשך שבוע ימים ומעלה — הכל לפי מבנה גופו של המשתמש בסם.

חקר סגולות המסדרין נמשך שנים על שנים, ורק בראשית שנה זו חידש המפעל הגרמני את הייצור ההמוני של הסם, שיגר אותו לכל רחבי אירופה. התגובות הראשו- נות של הקהל היו גלגולות. סטודנטים, סופרים, עובדי-לילה, כל אלה טענו שה- מסדרין איפשר להם לפתור בעיות קשות במהירות ובהצלחה בלתי-רגילה.

אולם בתוך גלי-התשכחות שהומטרו על המסדרין, הדהדה פרשה אחת כאות-אזהרה למגוימים בשימוש בסם החדש. היתה זו פרשת הסטודנט למשפטים ז'אן רישאר.

ז'אן היה צריך לגשת לבחינה בעל-פה במשפט רומי. הוא בלע מנה כפולה של מסדרין. למד כל הלילה, הופיע לבחינה רענן ומלא בטחון עצמי, השיב על כל ה- שאלות בבהירות מפליאה, הדהים את הבוד- נים, שהעירוהו כתלמיד בינוני למדי, יצא בראש מורם.

אולם עוד בו בערב מהרה מרת רישאר לחדרו של בנה למשמע זעקות אימים שעלו משם. היא מצאה את ז'אן מתרועע על-פני החדר, חובט את ראשו בקיר, כשפניו מזה קצף. הרופא שהוזעק למקום קע: התקפת-עצבים חמורה כתוצאה מגרוי מופרז של מרכיבים במוח.

היה זה המקרה הראשון מסוגו. השלטונות הצרפתיים לא חיכו למגפה של התקפות עצ- בים בקרב הסטודנטים ואנשי המקצועות החפשיים: השבוע דן משרד-הבריאות ה- צרפתי בהטלת פיקוח רפואי חמור על השי- מוש במסדרין.

כאשר פגרו ידיו בתה ב' בבית הספר דובנוב את ספרי החשבון שזהם, בהם כתוב כי קידו עגבניות עולה 3 גרשים, הציעה להם מורתם להביע משאלות לשנה החדשה. רובם בקשו דירה חדשה, מכונית פרטיגידר. הם התפללו גם לבריאותם של ההורים, האבות בעיקר. "מרוע דוקא אבא" — שאלה המורה בתמהון. "כי הוא עובד ומביא את הכסף". ואמא? האם אינה עובדת בבית בשבילכם? — לא. — השיב הזאטוט, היא לא עושה שום דבר, רק צועקת עלי כה היום. העוזרת עושה הכל...

נערה עשירה מסכנה

ביליתי בשבוע שעבר שתיים של רחמים והשתתפות בגורלה המר של נערה אומללה. דמעות עלו בעיני כאשר ראיתי את לנה טורנר סופקת כמיים ביאוש וסובלת נוראות בתוך שמלות חשופות: יש לי 37 מיליון דולר, ואף אחד איננו אוהב אותי. נורא לא? שם הסרט? בן הדרום כי יאהב — בדבריו על סרט, אינני יכולה שלא להזכיר את הפנטזיה הקטן, ריצ'י אנדורסקו. זהו הגיגי החשוב והנוגע ביותר ללב, שראיתי אי-פעם על הבד.

כשנכנסתי לחנות הספרים החביבה עלי, עלעלתי, כדרכי בקודש, בספרים. שמעתי שתי נערות ששאלו את בעל החנות: "יש לך התמדרותה של מימי סטובר?" "לא" — השיב האיש. "אזל". כעבור חמש דקות באה עוד אחת: "יש לך מימי סטובר?" "לא, אזל". הסתקרנתי ושאלתי אותו מה זה. "ספר מצויין", אמר — "כולם קונים אותו". קניתי גם אני. השכלתי הכללית התרחבה כאשר קראתי בו על פנטזיה הנוגת בשיטת הסרט הנע של מימי סטובר.

זה הכל עניין של יופי

כאשר ואם אחזית לקנות לעצמי פעם כובע, אזכור את טרודה הכובענית, העורכת תצוגות כה נאות של רגמיה, לאחרונה גם סוודרים.

כובע של טרודה

בתצוגתה האחרונה, בה הר- אתה את הכובעים הקטנים חנה בשים מעל למצח, הדגימה, לצד- דה של לילי, גם אביבה פאר, המודה מתמיד, ויוי, כפי שקור- אים לה ידידים, התרשמה מאד מביקורה באמריקה, חזרה עם זכרונות נעימים על טוני קורטס וגוף צינלר והשאירה מאחוריה ארבעה לבבות שבורים של אמ- ריקאים שהציעו לה נשואין. איך זה יכול להיות רציני? — או- מרת ויוי ברצינות לא פחות גדו- לה — אם אחד מציע לי נשואין אחרי שש פגישות, והשני לאחר שבוע?

קרוב לוודאי כי יפהפיה אחרת, זיוה (מפנטזימיה) שפיר תראה שנית את פסל החרות המפורסם. זיוה, שראייתה מסתובבת במכנסים שחורים והדוקים וכותונת תכולה של בעלה קשורה ברישול על ירכיה, מינוס שפתון, מסרבת עדיין לדבר על-כך.

IN - IN

במעט ואי-אפשר להשיג בתל-אביב שמנת מתוקה, כולם עושים ממנה חמאה. איך? קל מאוד: חובטים, חובטים וחובי- טים. שתי תוצאות אפשריות: או שתשכרי את היר, או שתהיה. כך חמאה —

חשבתה, משום-מה שרק ידי המסכנות סובלות מחומר הנקוי. התנחמתי כאשר ראיתי את ידי חברתי תבושות, כל אצבע בפני עצמה. אקמה מחמירניקוי היתה אבתנתו של הרוסא — או- אס תחליטי לקרוא לבתך מרי, את יכולה תמיד לתוך את בחירתך בעובדה שזו מילה עברית נגזרת ממרד. חוץ מזה, בתו של בני מהרשק, הפוליטרוק הגדול, נקראת כך.

אילו הייתי מלכה...

אילו הייתי מלכת-יופי, הייתי נוסעת לאמריקה, לוקחת אתי את אחותי (היא יותר יפה ממני) מביאה משך הזמן את הוריו, ואולי גם את דודתי הגיגית. הייתי מסתדרת להיות בשליחות ארגון עוליצרפת, ומרגישה שגני עושה רבות למולדת.

כך הרגשתי אחרי ששוחחתי עם אורה ורד, מלכת היופי לשעבר, שחזרה אחרי סיור ממושך בארצות-הברית ואירופה. אורה, בעלת קומה ומראה יפים, מתהלכת בתל-אביב בבגדים נהדרים שקבלה במתנה מיהדות ארצות הברית, ובסאג'י-מאהל של איפור על פניה החמודים. (קודם לא הלכתי ככה, אבל באמריקה הולכות כולן כך, או נשארתי כך...). היא עזבה אחרי דהיה — למורת רוחה — של שנה משרות צבאי, את שליחותה למען המגבית התימנית, את מחורה האמריקאי העשיר, את העתיד המיידי החרוד כביכול. (צרפתי אחד רצה לעשות אותי דוגמנית... בגינאות הלכה אחרי תהלוכה שלמה... בלונדון חשבו שאני שחקנית קלנועית) ובאה, סוף-סוף, לשרת בצבא. "כולם שואלים אותי" — אומרת היא בגבורה, איך תוכלי, אחרי כל מה שעבר עליך, להיות במחנה צבאי? ואני אומרת להם: זה האידיאל שלי, לא איכפת לי לרוץ קילומטרים. ובאמת, למה שלא תרוץ? הן לשם-כך יש לה רגלים כה יפות — —

הייתי לילה

(המשך ממעמד 5)

מתחת לכר "כדי לגנוח אותם". למחרת היום היה עליו ללכת לחפש עבודה. הוא חיפש עבודה מזה זמן רב. אולם המזל לא האיר לו פנים. הוא שאל אותי אם ידוע לי על עבודה כלשהי.

כאן התערב בשיחה קול-הבאס הצרוד של הברנש הבלתי-ירחוק, ששכב משמאלי: "קיר בלתי מכתב מן האח שלי באילת", מבטאו היה צפון-אפריקאי. "הוא כותב שהוא יכול להשיג לי שם עבודה. עכשיו אני מקבץ נד- בות ברחובות. היום אספתי סכום שיספיק לי בשביל לנסוע לבאר-שבע. מחר בבוקר אסע לשם. החיים האלה כבר נמאסו עלי. אין בית. אין בגדים".

"כמה זמן אתה מתהלך ללא עבודה?" שאלתי.

"שבועיים. מיום שיצאתי מבית-הסוהר". האורות כבו: השעה היתה תשע. לא כדאי לבזבז שחמל על אורחים כאלה. החשכה שררה בכל. מאחד הבתים הסמוכים בקו צליל-ירדני. פתע תקף אותי חשק עז לקום ממקומי, לרוץ החוצה. אל ההמונים הסואנים ברחובות דומה היה כי חשק זה תקף גם את שכני לחדר. אולם השער היה נעול וה- מפקחים יצאו החוצה: נכלאנו במקום עד למחרת בבוקר. היתה זה לילה ארוך, ליל- נדודים.

הדממה שלטה ללא מצרים. היא הופרה רק על ידי חריקות-המיטות ואנחות חנוקות. סעם נופה היה לי כי שמעתי תפילה חרי- שית: משהו איבד את הכל — מלבד ה- תקוה.

שכני מימין לחש: "סטודנט, אתה ישן?" מובן מאליו שלא יכולתי להרדם. הוא סיפר לי על תלאותיו. הוא שוחרר רק לפני ימים מספר מבית-החולים לחולי-רוח בבאר-יעקב ואיש לא רצה לתת לו עבודה. "אילת היא מקום טוב. שם חם ואין גשמים בחורף", הוא סחז מפני גשמים. אבל אני נמצא עדיין תחת פיקוח רפואי. עלי להתייצב בבית-ה- חולים פעם בחודש. היש בית-חולים באילת? אם יקרה לי משהו... קולו היה רחמיסחד ואימת.

הלילה היה ארוך

"מובן מאליו שיש שם בית-חולים", א- מרתי בנסותי להרגיעו, עתה הייתי בטוח כי לא אוכל להרדם: יש שם גם רופאים טובים. עכשיו תישן. תוכל להכנין את ה- נסיעה בבוקר. אני חושב שזאת תוכנית טר- בה".

שוב השתררה דממה. היה קשה לנשום מרוב הצטננה. שאפתי את האוויר בפני. כן, כך מרגיש המנוחה, חסרה-הבית. אחו שב הלחש ונשמע:

"סטודנט, אתה ישן?" "לא, מה יש?" "היי, סטודנט, בוא תסע אתי לאילת". רעיון מצויין. נדבר על זה בבוקר. עכשיו תלך לי- שון. אני לא יכול לישון כאן. אני בא לכאן רק כדי לא להישאר בודד ברחובות. אני ישן ביום, על שפת-הים, או בגן. איך אתה יכול לישון כאן?" "באמת, גם אני לא יכול לישון".

הוא שמח על כך: עתה היה ביכולתו ל- שוחח עם מישהו — מישהו שפיג את בדי- דות. הוא לא רצה לדבר על עברו. הוא דיבר רק על העתיד. היו לו תוכניות גדולות. הוא רצה ללמוד, לשחק, לכתוב. אבל תחילה היה עליו לרדת לאילת, לצבור כסף. הוא שאל וחזר ושאל אותי. "באמת חם שם באי- לא? באמת אין שם גשם?" דומה היה כי חלפו מאה שנים בטרם צילצל השוען עשר. יהיה זה לילה ארוך.

הלילה היה ארוך, אולם לבסוף עצמתי את עיני — וכעבור כמה שניות נשמעה דפיקה בדלת וקול צרוד מזיקנה קרא: "קומו! קומו! כבר שש בוקר! קומו! קומו!" המספק ניצל את אלה שלא שמעו את קולו, לא עזב את החדר בטרם העיר את כולנו. לאחר מכן שמענו אותו מתדפק על הדלת הסמוכה, קורא בקולו הצרוד: "קומו! קומו!", ועובר הלאה לשאר החדרים להעיר את כולם.

בן-שיחתי ברח אותי בבוקר טוב. הלך לעבר כיור-הרחצה, אשר בקצה-המסדרון. לא חכיתי לו. ניצנתי את שקהשינה שלי. קיר מלחי אותו וירדתי אל הרחוב. מעווי לא נהניתי כל כך מאחירה-הבוקר. הלכתי במהיר רות. לא מיהרתי רק כדי ללגום כוס קפה ולהתקלח במים חמים. אני מודה כי היתה זאת גם בריחה ממני משהו, אשר לא יכולתי לשנות או לתקן.

ריקוד

איזבל בת 20

(ראה שער)

יום השבת הבא יהיה, מן הסתם, יום רגיל מאד בחייהם של מאות אלפי אזרחי ישראל. אחרי יום בטלה יצאו לרחובות ו יבקשו את שמות מקומות השעשועים על לחות המודעות. הירושלמים ישימו, אולי, לב לשמה של צעירה אשר בשבילה לא יהיה זה יום ככל הימים, אלא סימך דרך מכריע: השם: רות נחמני. סיבת הופעתה בפלאקאטים: הצגת הבכורה הראשונה שלה בתכנית ריקודים עצמאית.

המאות שאהבת הריקוד או הסקרנות ימ' שכו אותם לאלום ימ'א יראו לפנייהם, על הבמה, צעירה שחרחרת, בעלת גוף מוצק וחטוב ועיניים חומות, גדולות כשקדים. יתכן ולא ישימו לב לצעירה עצמה: הם יראו תריסר דמויות שונות, בזו אחר זו, קמות לתחיה. הם יראו, בין השאר, את איזבל, מלכת ישראל, מתאהבת ביהוא, מנערי חצר המלך, מתנה עמו אהבים, מתעייפת ממנו ומשלחת אותו, חווה בשובו אחרי שרצח את יהורם בנה, מגרה את אהבתו ולועגת לו, עד שהוא הורג אותה בסערת תאווה, אהבה ונקם.

ככל אומנית, עם רדת המסך אחרי הופעת הבכורה, תשמש רות נחמני למחרת היום נושא לויכוח המבקרים. אולם על דבר אחד לא יהיה ויכוח: מלבד כשרונה הביאה בת ה-20 עמה אל הבמה תכונה שהיא נדיר רה ביותר ביצירה הצעירה בארץ בכלל, ובעולם הריקוד הישראלי בפרט: כוח רצון.

שושלת דויד. יהודית אורנשטיין, ה- רקדנית הוותיקה, התלוננה פעם על הדור הצעיר בעולם הריקוד: "אין להן שום כוח רצון. הן באות ורוצות להיות באלרינות אחרי כמה שעורים, מבלי לחתור על כלום, לא על חיים פרטיים ולא על הגאות החייה. אולם שום כשרון לא יעזור לצעירה שאינה מוכנה להביא את עצמה כקרבן לאמנותה." רות נחמני לא היתה זקוקה מעולם לה טפה זו. כבר בהיותה בת 15 עזבה את בית הוריה אשר על הר הכרמל, החליפה את בית הספר הריאלי עם הגמנסיה העירונית בתל אביב, עברה לגור לבדה אצל משפחה זרה תמורת שמירה על תינוק ביום הששי וכי

שבת, למדה בבוקר, נתנה שיעורים במא תמטיקה ובעברית לתלמידים מפגרים אחרי הצהריים, שימשה כעוזרת לגרטרוד קארוס בעבר — וכל זה כדי ללמוד אצל הרקדנית הנודעת כמה שעות יקרות.

היתה זאת תקופת מבחן שהיתה מברירה כל צעירה שכוח רצונה אינו יצוק מברזל. היא נמשכה שנתיים וחצי — עד שגמרה רות את מחצית הכיתה השמינית, התכוננה באופן פרטי לבחינת הבגרות ועברה אותה בהצלחה.

הוריה לא התלהבו כלל וכלל למיבצע זה. יוסף נחמני, המסתמך על התנ"ך ומייחס את משפחתו לשושלת דויד המלך, הסכים עם אשתו, אסתר, כי על רות ללמוד משהו רציני, להיות למורה או גוננת. אולם הם נחלקו בעקשנות בתם עוד כי שהיתה בר 10: אביה, סוחר הקרקעות, לקח אותה לביקור אצל אחד מידידיו, השייכים של הכפרים הדרוזים והצירקסיים. הבח

רקדנית רות נחמני

ציור חי לדורות, הריקוד חי רק משך רגע

גם הרחיבה יפה מלימוד ריקוד לבנות יוש' בי הרהכרמל העשירים, חיברה כוריאוגרפיה לתניגות של קיבוצים. אולם גם בשעה שגופה ריקד לפני תלמידי דותיה, לא הסירה אף לרגע עין מן המטרה העיקרית שהציבה לעצמה: הופעתה, יחי' דה ועצמאית, בתכנית שכולה שלה. היא ידעה שהיתה זאת תכנית נועזת למדי, נוכח הקשיים הטכניים העצומים ש עמדו מולה, אף שהיתה משוכנעת בכושרה האמנותי. אמרו לי שאני משוגעת, שלא אניע אפילו לחצי הדרך, הודתה השבוע. א.י. עצמי לא האמנתי שאניע לזה. זאת היתה פשוט העזה. היו דרושים עצבים של ברזל. לא פעם התחשק לי להפסיק, לזרוק את הכל, בגלל כל מיני קשיים. אך הריקוד עצמו לא הפחיד אותי. שעות הריקוד היו השעות היחידות של עושה."

מגן העדן לבראזיל. התכנית התגבשה בהדרגה. הרעיון הכללי היה לתאר מחזור שלם של חיים. הקטעים נלקטו בדרך, כמעט מעצמם. שעה שנסקה בעיסוקה החביב, קריאת היסטוריה וארכיאולוגיה, נודע לה על מסר כות הפנים הגדולות שנמצאו בבראזיל. מיד נולד בראשה מוטיב ריקוד. פעם אחרת נד כרה בפרשת איזבל* שנודקה בזכרונה עוד מכיתה ו', בגלל תערובת האהבה, הנקמה והרוע הנשי שבה, הולידה ריקוד שני. פעם שלישית הירהרה בגירוש חוה מגן העדן, נתנה לסיפור הנהדר פירוש חדש לגמרי

ראתה ריקוד סוער של צעירים צירקסיים שנפגשים בסביבות, החליטה שמצאה את יעודה בחיים. מן הרגע הראשון התייחסה לדבר ברצינות גמורה, הכריחה את הוריה להביאה כתלמידה לרקדנית ארכיפובה גרוס' מן.

פסנתר נגד גיטארה. בת חובבת אמנת לא יכלה להיות תופעה מעוררת פלי' אה במשפחת נחמני, שבאה מספרד לפני חמשה דורות. למורת רוח השכנים (במי' דה שטרם התרגלו), עלולים לבקוע צלילי מוסיקה מביד נחמני בכל שעות היממה. האב מסוגל לנגן בגיטארה בחמש בבוקר, לפני צאתו לעסקיו, להשאיר את היום חופ' שי לנגינת הפסנתר של אשתו. (באופן עק' רוני אין האב והאם מנגנים יחדיו, למען לא ירגיזו איש את רעותו).

לשבעת ילדי נחמני היתה, הזדמנות מוק' דמת להידבק עלידי היתוש האמנותי. שני יים נדבקו בצורה הרצינית ביותר: האה, יגאל, המחלק את שש האחיות לשתי קבוצות, והלומד נגינת קלארינט בגימנסיה. לונדוני, ורות עצמה, הבכירה מבין שלוש האחיות ה"קטנות".

מרוץ המכשולים אל במת הריקוד נסע ברות לא רק כוחרצון, אלא גם כטחון עצמי יציב מאד. בת ה-20, הדומה לבת ספרד טיפוסית ולא היתה נראית כורה ברי חובות סבילה, אינה חוששת מלהשתמש בי מלים כמו "אני קובעת" ו"אני סבורה" בגלולה את דעת על אמנותה.

הריקוד הקלאסי בנוי על חוקים. הוא דר

* הבאים נס זרובבל: ישוע, נחמיה, עזריה, רעמיה, נחמני... (נחמיה, ז', 7).

בריקוד שלישי

אחרי שהרעיון המרכזי של כל ריקוד ננעץ במוחה, עיבדה רות את המשפט הראשון, נועדה עם קרל מוסקוביץ, המלחין. כך נולדו המוסיקה והכוריאוגרפיה ממש יחד, קטע אחרי קטע, משך תשעה חדשים. שותף שלישי ליצירה: פרלי פלציג, הצייר בן ה-45, שעלה מגרמניה, קשט לאחרונה את אולם קולנוע פאר בחיפה, יצר את התפאירה לרסיטל.

פחדו לדבר אתי... הריקוד הוא, לדעת רות, אמנות אכזרית. "הציור נשאר לדורות. הריקוד חי רק משך רגע. זהו האסון של הריקוד. אם אינו מוכן, בו ברגע, לצופים, הריהו מת. לרקדן אין נחמה, כמו לצייר, המאמין כי ציורו יחיה אחרי מותו שלו. לכן יש לנו ברירה אכזרית: או לחזור על הישן, המשעמם, או לנסות את החדש, הע' לול להיות בלתי-מוכן!"

בישראל הריקוד הוא אכזרי גם מבחינה אחרת: אין בארץ קהל-חובבים די גדול כדי להחזיר לאומן את הוצאותיו, שלא לדבר על רוח כל שהוא. רקדן הרוצה להציג לי קהל את הישגו, נאלץ לבזבז על כך סכר מים עצומים. בשלוש הופעותיה (בירוש' לים תחת חסות שרה-הפנים, בתל-אביב תחת חסות ראש-העיר, בחיפה, כמקוה, תחת חסותו של אבא חושן) תצטרך להוציא למעלה מאלפיים לירות*, מבלי שתוכל לקחת לקבל חזרה אלא חלק זעיר מסכום זה.

בת ה-20, ששילמה עבור כל זה מחסכר נותיה ופרי-עמלה, לקחה נוסף על כך הלי' וואות מכל הבא ליד ("אנשים פחדו לדבר אתי ברחוב ו"). לא איבדה את האופטימיזם הטבעי שלה אפילו במתיחות הגדולה של ערב הופעה. "אני לא דואגת לכסף. אם עובדים, יהיה כסף. קודם כל צריכים לע' בוד. אם עובדים, ויש מספיק כוח רצון, אז אפשר להגיע לכל!"

בוער לי וי. כל דבר שאפשר לקנותו בכוח-רצון פתוח לפני רות. השבוע, עוד לפני שעלה המסך על הפרימירה הראשונה שלה**, כבר חשבה על אשר-תעשה אחרי תום הסיבוב: הקמת להקה קבועה, אפילו מעין תיאטרון לריקוד. "אין לי זמן. בוער לי, הודתה בגלוי. "כשאהיה זקנה, לא יר צו לראות אותי. לכן צריכים לעשות מהר... לפי שעה אין הצברית היפה צריכה לחשוש שהגברים לא יסתכלו אחריה ברחוב, בעבור גופה המחוטת, השוקל 49 ק"ג. היא עצמה אינה מזלזלת בו, מדברת עליו באהבה ("לרקדנים ניתן מכשיר שלא ניתן לשום אמן אחר: הגוף ו"). אולם כנאה לאומנית בעלת אומביציה, כה תוססת, אין היא שמה לב להשפעת אישיותה על העוב' רים והשבים. אין לה זמן לבחוריים.

* 700 ל"י לאולמות, 150 ל"י למועדות, 250 ל"י לסידורי חשמל, 300 ל"י לתלבו' שות, 400 ל"י לתפאורה, נוסף על המלחין והפסנתרן, השאבדים זה תשעה חדשים בשכר קבוע.

** עד כה הופיעה רק בלהקות, בין הש' אר בהצגות הבימה.

רכבת ישמעאל

בתל אביב, בתחנת הרכבת החדשה, איחרה זקנה את הרכבת, עלתה על הפסים, זעקה ב" קול גדול: "איזה גויים חסרי רחמנות! רכיבת יהודית היתה יכולה לחכות חמש דקות ל" אשה מסכנה!"

דמי קדימה

בחיפה, עבר אהרן עוזרי את הכביש שלא במעבר הקבוע להולכי רגל, נקנס בו במקום בחמש לירות עליידי שוטרתנועה, הושיט ל" שוטר שטר של עשר לירות, סרב לקבל עודף, הסביר: "אני רץ להציק מונית, כדי לקחת את אשתי לבית-חולים לילודות. אהיה מוכרח לחזור באותה דרך!"

דואט קאמרי

בירושלים, נרשמו לנישואין אברהם כינורי וחיה צ'מבאלו.

תוספת ערך

במילואוקי, ארצות-הברית, פירסם גיימס סטון בעתונות היומית מכתב תודה לגנב אל" מוני, שניסה לפרוץ לביתו, תיקן תוך כדי נסיונותיו בריית-חלון, שהיה מקולקל משך השנה האחרונה.

אסור לעשן!

בשאו דה-פאפ, צרפת, פירסם ראש העיר, שסבל מהטרדות של רואי-צלחות-מעופפות למיניהם, מנשר מיוחד: "בזה אני אסור על כל כלייהטיס המכוניס בשם סיגאריס מעופ" פים להמריא משטח-העיר ולנחות בו!"

הפרעה אמוסופרית

בצפת, חיכתה קבוצת חסידים לשוא לבואו של הרבי מקלון, שהיה צריך להגיע מארצות-הברית, גילו רק השבוע כי הרבי אחר למטוס בגלל התלהבות החסידים הנצוריקיים, ש" יצאו במחולות מסביבו, לא הניחו לו להיכנס לשדה-התעופה.

ריבוי טבעי

בלונדון, אנגליה, הפיל פקיד-הבנק ארתור גויס שקיק שהכיל 9000 מטבעות של שילינג, אסף את המטבעות אחת אחת במשך שעה ארוכה, ספר אותן, גילה לתדהמתו כי בידו 9002 שילינגים.

עמוד נוח!

בתל אביב, פנה שלמה אהרונסון, המתגורר בקרבת השגרירות הצרפתית, לסוכני-דירות, ביקש לעבור לחלק אחר של העיר, הסביר: "שרתתי חמש שנים בלגיון-הזרים הצרפתי, ובכל פעם שאני רואה את הדגל מתנופף על גג השגרירות, אני קופץ לדום ומציע!"

סחר חליפין

בחיפה, פרץ אלמוני לדירתו של יהושע מלחי, גנב 100 לירות במזומנים, הסתלק ב" חיפזון, שכח במקום תיק עם כלירפריצה, שי ערכם למעלה מ-200 לירות.

שכר המוסר

בשטוקהולם, שוודיה, הובא כריסטיאן רוט לדין, נאשם בנסיון להלביש שמלה ארוכה על פסל של אשה ערומה, שניצב באחד הגנים הציבוריים, טען להגנתו: "רציתי לשמור על הרמה המוסרית של הילדים, המשחקים בגן בכל שעות-היום."

התחלה כשה

בפאריס, צרפת, ניגש צעיר ישראלי אל צעירה יפת-תואר שעברה בכיכר-פיגאלה, צבט בעכוזה, קיבל מהלומת אגרוף מבין זוגה, הסביר במבוכה: "חשבתי שאפשר להתחיל עם כל בחורה בצרפת."

האמת הערומה

בקאן, צרפת, החליטה מושבת הנוודיסטים לסלק את מנהיגה, פרנסואה פטי, לאחר שזה הופיע בנוסף השנתי של המושבה, כשצווארו מקושת בעניבה אמריקאית חורי-שה.

לא ינום ולא יישן

בתל אביב, פרצו אלמונים למשרדי התאחדות שומרי-הלילה, גנבו מסמכים רבי-ערך 200 לירות במזומנים מתוך קופת-הפלדה.

כל רפיל - דין פלא

מכיל (DW 2)

שכלול נוסף: סוגי קושי שונים כמו בעפרונות ועטים נובעים:

H קשה (HARD). - מיוחד למנהלי חשבונות ולמחסנאים. עבור העתקות רבות. בגלל הקושי של רפיל זה, הכתיבה יותר דקה ובהירה והתחלתה יותר איטית - עשה קו חזק או שנים על הניר ואז יכתוב העם ללא הפרעה. משמש לזמן יותר ארוך.

M בינוני (MEDIUM). - לכתיבה רגילה ורהומה.

S רך (SOFT). - לחובבי-עם רך. טוב לחתימות צ'יקים וכו'. בכל חנות תקבל עם גלובוס חנם עבור 25 רפילים ריקים. קנה את הרפיל רק באריזה מקורית סגורה.

פרס

גלובוס

גלובוס למזרח - תעשיית עטים וצרכי משרד בע"מ. תל אביב

א"כ
5/4

גרביים
חדשים

גרבי גילון דק מן הדק. משי טהור - הכל יאריך ימים כפולים. אם לאחר כל הלבשה תכבסם ב"טקסטיל שמפו" החפשי מאלקאלי

המפיצים היחידים:
חברת נורית בע"מ

עיתונאי צעיר מחפש חדר מרוהט (כניסה נפרדת) בצ' פון תל אביב. לפנות טלפון: 26785) נית למערכת "העולם הזה" עבור עמנואל פרת.

אם כן המורה לרקודים סמי ילמוד:
א. בשיטה מדויקת ומועילה.
ב. לימוד עצמי ע"י הספר של סמי.
כדי להשיג את הספר: שלח 1.250 ל"י ע"י הדואר לשדרות קרן קיימת 26, תל אביב, טלפון 23309 ובדואר החזור תקבל את הספר.

ללמוד
ריקודים
סלונים

קרא את הספר אשר משך זמן כה רב
ניסו למנוע בערך את קריאתו

**הצד השני
של המטבע**

מאת אורי אבנרי

מחבר "בשרות פלשת", 1948, הספר שזכה לעשר מהדורות, הנפוץ ביותר בספרות העברית החדשה, שתורגם לשלוש שפות זרות ונפוץ מסביב לכדור הארץ, מתאר את הפרשות המועזות של המלחמה אשר איש לא העז לכתוב עליהן לפני כן - מוסמך אנשי גדול של חייל שרשם את אשר ראה כמו עיניו.

"תוכן הספר הזה אמת... שינתי את השמות והמקומות, אולם הדברים עצמם קרו במציאות..." (מתוך עדותו בשבועה של המחבר בבית המשפט, במשפט שטיין-שייב).

יודעים גם יודעים
ערכם הגדול של מציתים
בפרטות פעוטות
וללא כל מאמץ
לחץ על ההדק
והסיגר נדלק.

תעלה להבה גדולה
שחיה שקולה
עשרת מונים
מכל אותם הגפרורים
ובזאת ישרתך
המצית עבדך
הנבונים והותיקים שבמעשנים

אשרי הגפרור שנשרף
והצית להבות
אשרי הלהבה
שהציתה סיגריות
לא בחיל לא בכוח
ואף לא במוח
לחיצה קטנה

המומחה

ב"מ מקצועי למכניקה עדינה, תל-אביב, רח' אלנבי 132 טל 62388.
תקון עטים נובעים מציתים, כלי נגינה ומכונות כתיבה באחריות.
קנייה מכירה קומפיון
מבחר גדול של עטים נובעים ומציתים

בריאות שבע השעות היקרות

כשדובר, בזמנו, על שבתות רופאים אמר רופא אחד: שבתות רופאים כמוה כרצח (של החולים). כדי לא לעבור על דיכורה מפורשת נקטו רופאי המדינה והמוסדות הציבוריים (בהדסה, עיריות וקופות חולים) בשיטה חדשה: השבתות הפאסיביות.

הכריזו הרופאים: אם נקבל משכורת ככל העובדים נעבוד גם ככל העובדים — 42 שעות בשבוע. אחרי הכל מקבל נהג הרופא הבא לקחתו בלילה תוספת ושכר לילה מיוחדים, מדוע לא יקבל הרופא כמוהו?

משפחת תעיוז *

"אסור לתת לרוק לחפש כלה לחברו"

מאז חזרה אותה הפרוצדורה ונשתנה מדי שנה: מנחם היה כותב לעירייה. פקיד העירייה, או העורה הסוציאלי, היו באים מודדים, מתפללים, מסתלקים. המשפחה הלכה וגדלה. ממדי החדר לא נשתנו. לפני חודש ימים דומה היה כי באה הרחצה למנחם ממקור אחר: ידידו החד-תיק, משה עוזרי, סיפר לו כי ניגו כהן עומד לעבור לחולון, מוכן למכור את ביתו בזול — 2000 לירות. מנחם עזב את חנוך תו הקטנה, מיהר אל ניגו. לאחר מאשר ומתן קצר הסכים ניגו להיפרד מביתו תמורת 1500 לירות בלבד. מנחם גייס את הסכום הדרוש בעזרת הלהבות, נשם לרוחה: עכשיו יהיה לו בית בן שני חדרים וחצי, מוקף חצר גדולה ומגודרת.

אולם התברר כי שמחתו של מנחם תעייזי היתה מוקדמת. ידיו אחר, עורה חבוהה, יעץ לו שלא להזדרז בקניית הבית: הוא עומד על אדמת אפוסטרופוס ובסיהנפיקים, מועמד להריסה. עזרא היה פקח בעירייה, וחבר בחודש השכונה. מנחם שמע לעצתו. עזרא חבורה לא היה יכול לראות את אכזבה ידידו. הוא ניחם אותו, הבטיח ללחוץ על ניגו שימכור את הבית, העתיד לרס, במחיר זול יותר, הביע השערה שהאפוסטרופוס לא ינסה להרוס את הבית, כי שר יראה בתוכו שלושה עשרה נפשות. השיב מנחם תעיוזי בחיוך: "אסור לתת לרוק לחפש כלה לחברו. מי יודע? אולי אתה רוצה לקנות את הבית לעצמך..." עזרא נעלב: "מה זאת אומרת? יש לי בית במרכז השכונה. אפילו אם הייתי מי עוניין בבית, זכותך עדיפה: אתה מצאת אותו — ואתה זקוק לו יותר ממני." הם נפרדו בלחיצת יד.

השבוע התברר כי חשדותיו של מנחם לא היו חסריסוד. חבריו באו לתנות, סיפרו לו כי עזרא חבורה קנה את ביתו של ניגו פהן. מנחם לא האמין למשמע אוזניו, מיהר לבית ניגו, גילה את האמת המרה: עזרא ומשפחתו כבר השתכנו במעונם החדש, סגרו את ביתם הישן על מסגר. על כל האשמותיו של מנחם היתה כפי עזרא תשובה אחת: "השוק חופשי. מערלם לא ניהלתי משאומתן עם איש. מוטב שאיש לא יתערב בענייני הפרטים." אולם, מנחם היה משוכנע כי אין זה עניינו הפרטי של חבורה. הוא פנה אל ראשהעיר, חיים לבנון, דרש לערוך בירור של כל הפרשה. באותה הזדמנות חזר ודרש אישור לשיכון. הפקידהמודד טרם הופיע.

פירוש המעשי של שבתות הרופאים הפאסיבית: צמצום שירותי הרפואה הציבוריים.

הבריחה האחרת: להגדיל את מספר הרופאים בשירות הציבור, כדי לפצות על התמעטות שעות העבודה שלהם. אם כיום דרושים 4 עד 5 רופאים לתפעול הסדיר של מחלקה כירורגית, ידרשו כ-11 רופאים לשם כך כאשר כל רופא יעבוד רק שבע שעות, לא יעבוד, כפי שהוא עובד כיום, תשע שעות ליום בביצוע ניתוחים רגילים, מוזק לבית החולים לביצוע ניתוחים דחויים בכל שעות היום והלילה, שלא לדבר על חורגות 24 שעות פעמיים בשבוע.

בריאות: כן, מפא"י: לא. כדי לייקם שירות פחות או יותר סדיר בשבוע עבודה של 42 שעות תזדקק המדינה ל-150 רופאים נוספים ל-230 אותם היא מעסיקה בבתי החולים. המחיר המשווער של תוספת זאת, שקשה לראות מאין תמצא: כ-50 אלף לירות לחודש. בפחות ממחצית סכום זה אפשר היה ליישב את כל דרישות הרופאים.

שר הבריאות, יוסף סרלין, הביץ את מש"מעותן של העובדות, נטה לקבל את דרישת הרופאים. אך מכיוון ששר הבריאות איננו שר האוצר, אין הדבר תלוי בו בלבד. ושר האוצר, ככל שרי מפא"י בממשלה מתנגדים להעלאת שכר הרופאים, הנימוק הרשמי: אם יועלה שכר הרופאים, תתחיל שרשרת העלאת שכר כללית.

מאחורי נימוק זה הסתתר נימוק אחר: ההסתדרות, בה שלטת מפא"י, היא מעסיקת הרופאים הגדול בארץ — בקופת חולים, תצטרך ללכת בעקבות ההעלאת השמשלית.

בינתיים נראה מדיניות בתי היענה את פרייה: לנוכח חוסר יחס זה לרופאים החד-ליטו תלמיד רפואה ישראלים שסיימו את לימודיהם הקיץ בחוץ-לארץ על תגובה לא מבשרת טובות: כל שני מביניהם נשאר ב-חוץ, לא שב ארצה.

תל אביב

שוק חפשי

מזלו של מנחם תעיוזי האיר לו פנים: לאחר שבע שנים של עבודה מפרכת בסלילת כבישים ובנמליפו עלה בידו לעבור סכום כסף, לפתוח חנות מכולת קטנה ברחוב מאה שערים, תל-אביב. הוא השיג גם חדר נאה (4x4) ומטבח קטן (2x2) מאחורי ה-חנות. עתה היה ברור לו כי הגיעה שעתו

*בתמונה שנלקחה בפעם האחרונה כשהוצלח לרכוש את כל בית תעיוזי למול עדשת המצלמה, בשנת 1951: האב מנחם, כשבידו יוסף (9), ליזו אסתר (10), לפניו בנימין (7). ביד האם, חנה, עמיקס (6) ולידה אבנר (12). מאחורי ההורים: שושנה (16), הבכור אברהם (21), שזוכה במשפט המחחרת בצריפין, דוד (19), משה (13), חסרים בצילום: אהובה (1) ובת'חן (2).